

NR. CONTRACT 2/05.12.2010

MEMORIU GENERAL PENTRU SUDIUL ISTORIC GENERAL DIN CADRUL P.U.G. COMUNA CORBI, JUDETUL ARGES 2011

I. NOTA METODICA GENERALA

1. Descrierea obiectivelor si limitelor studiului

Obiectivul studiului „Studiu istoric general pentru PUG Comuna Corbi, jud. Arges” este identificarea valorilor de patrimoniu construit, definirea si delimitarea zonelor istorice de referinta si definirea si delimitarea zonelor construite propuse spre protejare.

Studiul pentru delimitarea zonelor protejate din punct de vedere istoric si arhitectural, alcatuit pentru prima etapa a PUG-ului Comuna Corbi, va fi analizat critic si eventualele propuneri vor duce la imbunatatirea abordarii problematiei istorico-urbanistice a comunei Corbi.

Aceasta este prima versiune (V1) a Studiului Istoric general al Comunei Corbi pentru fundamentarea PUG Comuna Corbi, versiune ce poate suporta modificari datorate solicitarilor din avizele institutiilor avizatoare sau la cererea populatiei an urma dezbaterilor publice.

Limitele studiului de fata sunt date de impartirea administrativa din 1968 care a reunit patru sate mari cu caracteristici de dezvoltare si amplasare diferite, precum si de dezvoltarile economice si imobiliare care sunt neprevazute si care apar concomitent cu ceea ce noi consideram concluziile studiului.

Comuna Corbi este situata in zona central-nordica a judetului Arges, pe cursul mijlociu al Raului Doamnei, la 55 km de municipiul Pitesti, 34 km de Campulung si 31 km de Curtea de Arges.

Comuna Corbi se invecineaza la nord cu comuna Nucsoara, la vest cu comunele Bradulet si Musatesti, la sud cu Domnesti si la est cu Aninoasa.

Relieful este, in general, inalt, fiind cuprins intre 500 de metri altitudine in vatra

satului Corbi si 1.143 de metri pe Dealul Platca din nord-estul satului. Frumusetea dealurilor creeaza un decor minunat: paduri de fag si stejar si suprafete ocupate de fanete, pasuni si livezi cu pomi fructiferi. Inca din vechime, pasunile au permis dezvoltarea cresterii animalelor.

Cu o populatie de 4.438 de locuitori, 1.516 de gospodarii, 1.778 de locuinte si o suprafata de 5.652 ha (din care: 400 ha intravilan si 5.252 ha extravilan), comuna Corbi este formata, in prezent, din satele: **Corbi** – resedinta, **Jgheaburi**, **Poenarei**, **Corbsori**, **Stanesti** si **Poduri**.

Reorganizate administrativ-teritorial in anul 1968, satele actuale Corbi, Poenarei, Corbsori si Stanesti erau in secolul al XIX-lea si XX-lea comune de sine statatoare.

In fapt comuna Corbi este formata din patru sate istorice: Jgheaburi cuprinzand si Corbi, Corbsori, Poenarei si Stanesti. Exista toponimii diverse pentru multiplele dezvoltari si nuclee ale satelor, determinate de relieful foarte variat pe arii relativ reduse : paduri, poeni, rape, platouri luminoase, stanci etc. Sintagma sate «risipite» este foarte potrivita locului, insa exista clar centrele satesti determinate de cladiri administrative, conace si bineinteles bisericile parohiale. Este remarcabil ca in monografia locului se vorbeste adesea de «sate» care apar si dispar de-a lungul Raului Doamnei, probabil locuiri tranzitorii disparute din «roirea» taranilor in diverse perioade. Insa entitatile istorice satesti de care vom vorbi in continuare sunt prezente in harta Specht (1789) si se regasesc in tesutul actual al satelor.

Toponimia localitatilor constituyente

Jgheaburi – toponimul este format pe baza pluralului apelativului Jgheab, denumind aspectul stancilor din masivul de gresie, modelate de vant si apa, care limiteaza la vest localitatea.

Corbi – toponimul este direct relationat cu acelasi masiv care strajuieste la vest, peste Raul Doamnei, si in care corbi isi facusera cuiburi ; de altfel satul Corbi este in relatie directa a dezvoltarii sale cu Schitul sapat in masivul de gresie, denumit Corbii de Piatra.

Corbsori – toponim diminutival format pe baza toponimului Corbi relatand relatia de subordonare (prin dimensiuni si vechime) la localitatea mentionata. Se folosea si dubletul toponimic Corbii Mici.

Stanesti – toponimul are la origine eponimul Stan + sufixul colectiv esti, care arata organizarea sociala pe baza de obste a asezarii

Poenarei – toponim format din apelativul poiana si tereminantul rele, precizand existenta unui relief variat si greu accesibil

Poduri – toponim format pe baza pluralului Pod indica existenta unor poduri care asigura accesul din satul Stanesti peste raul Doamnei.

Satul Corbi-Jgheaburi este format din doua corpuri satesti istorice. Pe malul drept al Raului Doamnei este corpul denumit Corbi. Pe malul stang al Raului Doamnei se afla probabil cel mai vechi nucleu al zonei denumit Jgheaburi, in cadrul caruia se afla parohia istorica Alexandria si mai vechiul Schit Corbii de Piatra sapat in stanca cu jgheaburi naturale, de unde si denumirea dezvoltarii satesti. Ambele parti se dezvoltă liniar cu albia Raului Doamnei si Jgheaburile sunt legate la ora actuala doar printr-un pod de drumul judetean care trece prin Corbi. In anul 1789 nu este figurat nici un pod peste rau ci doar o trecere de vad in dreptul manastirii.

Satul Corbisorii se dezvoltă de-a lungul malului stang al Raului Doamnei. Drumul judetean trece prin satul Corbi.

Satul Poenarei are o pozitionare aparte, pe partea dreapta a Raului Doamnei, dar urcat mult intre dealuri. Drumul de acces spre sat, din drumul judetean, este impracticabil in anumite perioade ale anului din cauza pantei abrupte.

In satul Stanesti, aflat pe malul stang al Raului Doamnei, se diferentiaza fata de vatra satului parohia istorica Paraesti aflata pe malul stang al Raului Doamnei inasa urcata pe dealurile de deasupra raului si care la anul 1789 era figurata complet separata de vatra satului Stanesti. Cea mai noua dezvoltare a comunei, probabil in jurul anului 1850, parohia Poduri, este aflata pe malul drept fata de Stanesti. Drumul judetean trece prin vatra satului Stanesti, in Poduri ajungandu-se pe un pod.

Nucleele originare ale asezarii le putem banui ca fiind in Jgheaburi, mosia Manastirii Argesului loc ales ecleziastic si in care se dezvoltă pe langa Schitul din piatra o comunitate de o parte si de alta a Raului Doamnei si satul Stanesti, mosie domneasca, aflat mult in sud. De altfel Corbi-Jgheaburi si Stanesti au cele mai vechi atestari documentare ca mosii.

Clima zonei este caracteristic depresionara, profitand deci de versantii adapostiti. Precipitatiile sunt relativ abundente, uneori cu caracter torential si efecte distructive. temperaturile sunt moderate in tot cursul anului, media anuala inregistrand +8°C. Iernile sunt mai putin aspre comparativ cu zona de campie. Aceste caracteristici favorizeaza vegetatia dominata de alternanta de paduri de fag.

2. Descrierea metodei si directiilor de cercetare

In studiul nostru s-au cautat respectarea metodologiei din Ordinul Ministrului transporturilor, Constructiilor si turismului nr. 562 din 20.10.2003.

Metodologia cere raspunsuri la generalitati referitoare la legislatia aplicata si la istoricul asezarilor, delimitarea zonelor construite protejate si elaborarea documentatiilor pentru zone construite protejate, continutul cadru pentru zone construite protejate si propuneri de dezvoltare zonala.

3. Evidentierea surselor documentare, iconografice, cartografice s.a.

Sursele de documentare sunt:

- Studiu de fundamentare pentru zone protejate ale Comunei Corbi efectuat pentru PUG Comuna Corbi elaborat si predat in 1999 de catre SC Proiect Arges SA
- Familii de ieri si de azi din Stanesti, Comuna Corbi judetul Arges, Ghe. Gh. Ungureanu, Maria Ungureanus, Mihai Ungureanus, 2008, Ed. Alean
- Corbi – Arges, Album de suflet, Ion I. Ilinescu si Iuliana-Alina I. Serban, 2008 Ed. Paralela 45
- Reteaua principalelor drumuri de comert in intervalul secolelor XII–XV Atlas istoric, Bucuresti, 1971
- Harta Austriaca 1789–1792 – Biblioteca Academiei Romane, Harti, cota D – XXVII – 6
- Stampe de epoca
- Martori fotografici de epoca si actuali

4. Prezentarea echipei de cercetare dupa specialitate

Sef proiect Studiu Istoric General al comunei Corbi
arh. Anca-Elena Multescu

Coordonator
Dr. arh. Andrei Barbu Multescu

Verificator expert MCC
arh. Alexandru Multescu – expert MCC

5. Prezentare critica a bibliografiei generale

Bibliografie:

- Grigore Constantinescu - Corbi-Muscel, Monografie etnoculturala, Pitesti 2006, Ed. Tiparg
- Ion Miu si Maria Miu - Monografia satului Corbisor, comuna Corbi judetul Arges, 2007, Ed. Alean
- Grigore Constantinescu - Poenarei-Muscel, Monografie etnoculturala, Pitesti 2008, Ed. Tiparg
- Ion Vitan - Stanesti din judetul istoric Muscel, Documente 1502-1968, Bucuresti 2002, Ed. Corint
- Elena Cremona Tintaru-Comanescu - Migratiile interne si enclave culturale - Asezari de pastori ungureni in nordul Munteniei, 2009 Pitesti, ed. Tiparg
- Grigore Constantinescu - Rezistenta armata anticomunista de pe versantii sudici ai muntilor Fagaras, 2006 Pitesti, Ed Tiparg
- Daicoviciu, Constantin - Tara lui Dromichete, Cluj, 1957
- Diclescu, Vladimir - Bresle, negustori si meseriasi an tara Romaneasca (1830 - 1948), Bucuresti, 1973.
- Galca, Mircea si Pribeagu, Lucian - Informatii documentare despre obstea mosnenilor argeseni an M.C.A. - S.C. III, 1990.
- Istoria tarii Romanesti, 1290 - 1690, Letopisetul Cantacuzinesc, Bucuresti
- Olteanu, St. Si Serban, C. - Mestesugurile an tara Romaneasca si Moldova in evul mediu, Bucuresti, 1969.
- Stefanescu, St. - tara Romaneasca de la Basarab I „Intemeietorul” pana la Mihai Viteazul, Bucuresti, 1970.
- Vulpe, Radu - Getul Burebista, conducator al intregului neam getodac, in Muzeul judetean Arges, Studii si comunicari, Pitesti, 1968.

Bibliografia este completata de o serie de articole aparute in presa centrala si locala.

Nu in ultimul rand consideram un bun exemplu studiul doamnei Derer asupra

zonelor centrale istorice ale Municipiului Bucuresti ca exemplu de metodologie in abordare.

II. ANALIZA DEZVOLTARII TERITORIULUI ADMINISTRATIV SI A LOCALITATILOR

1. Istoricul teritoriului administrativ si al localitatilor componente

Istoria localitatilor din cadrul comunei Corbi este diferita dat fiind ca inca din sec.XV, de cand dateaza primele atestari documentare, si pana in 1968 erau entitati administrative diferite. Asadar, vom trece in revista istoria fiecarui sat : Jgheaburi, Corbi, Corbisorii Poenarei si Stanesti ; cu precizarea ca doar Corbii si Jgheaburile au un istoric comun, existenta schitului monahal ducand la dezvoltarea unitara a comunitatilor din imediata apropiere de pe ambele maluri ale Raului Doamnei. De altfel, din punct de vedere al asezarii in teritoriu Corbii si Jgheaburi formeaza un nucleu compact separat doar de albia Raului Doamnei spre deosebire de celelalte sate aflate la o distanta apreciabila intre ele.

Istoric al satelor Corbi si Jgheaburi

Istoricul descris mai jos se bazeaza si citeaza in mare masura volumul «Grigore Constantinescu, Corbi-Muscel, Monografie etnoculturala, Pitesti 2006».

Cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Jgheaburi si Corbi.

Satul este atestat documentar initial in hrisovul emis de cancelaria domneasca a lui Vladislav al II-lea la 15 aprilie 1456 prin care intareste jupanului Mogos mai multe sate printre care si „Corbii de Piatra”. La 11 iunie 1503 domnitorul Radu cel Mare intareste „jupanitei Musa de la Corbi, ca sa-i fie satele, anume Corbii de Piatra, toti, cu tot hotarul”. Documentul mentionat releva extinderea proprietatii si implicit a perimetrului asezarii, prin ocinele cumparate de Musa de la «Radoslav si de la Badea, fii lui Spanu, pentru 1000 aspri», suprafete pe care le-a «adaugat Corbilor ca sa le fie de aratura». Satul apare apoi în multe documente fiind intarit manastirii „Corbii de Piatra”, pe care a ridicat-o jupanita lui Hamza, monahia Magdalena. Treacand la monahism sub numele de Magdalena, Musa se va ocupa de ctitoria sa, manastirea Valea, oferindu-i prin actul din 1 septembrie 1506 semnat de voievodul Radu cel Mare «galetile domnesti din Corbii de Piatra»

Satul reapare in hrisovul domnitorului Neagoe Basarab din 23 iunie 1512 si 29 septembrie 1512, fiind intarit Manastirii Corbii de Piatra «pe care a ridicat-o

jupanita lui Hamza, monahia Magdalena, precinstitelor surori si calugarite care traiesc in acel sfant loc, ca sa le fie satele anume: Corbii de Piatra si via Golesti si noua salase de tigani», documentul justificand inzestrarea asezamantului monahal, cu hramul Fecioara Maria, cu posesiunile respective «pentru ca sunt vechi si drepte ocine si dedine ale monahei Magdalena».

La 29 septembrie 1512 , satul Corbi este inchinat de catre voievodul Neagoe Basaarb ctitoriei sale, Manastirea Curtea de Arges, impreuna cu schitul de maici din Jgheaburi, pe care i-l daruise monahia Magdalena, pentru ca asezarea monahala sa devina astfel « domneasca », iar in cazul mortii sale, sa-si poata pastra integral patrimoniul detinut.

Asezamantul a fost transformat in schit de calugari in anul 1515 prin mutarea staretei Magdalena impreuna cu maicile la manastirea Valea cu hramul «Adormirea Maicii Domnului» a carei ctitor era tot monahia Magdalena, in anul 1506.

In 11 ianuarie 1515, intr-un act emis tot de cancelaria lui Neagoe Basarab se vorbeste de schimbarea destinatiei schitului ca manastire de calugari caruia i se intaresc posesiunile donate manastirii de catre monahia Magdalena.

In 1523 printr-un act din 4 aprilie se consemneaza ca manastirea Corbii de Piatra cu toate averile ei se afla in posesiunea Manastirii Argesului iar Schitul devine metoc al acesteia. La 9 februarie Radu de la Afumati intareste «Corbii cu tot hotarul si doua mori» Manastirii Argesului. In 6 iulie 1526, acelasi voievod confirma Manastirii Corbii de piatra ocine in o mosie pe la Musetesti si o mosie la Nucsoara «pentru ca este veche si dreapta ocina, deadina, monahiei Magdalena».

Delimitarea limitelor teritoriale ale asezarii este facilitata de existenta unor acte de proprietate emise de catre autoritatea domneasca in solutionarea de conflicte dintre Manastirea Arges si vecinii proprietatilor detinute de acesta in localitatile Corbi si Domnesti. Desi hotarele sunt fluctuante si, intrucat tendinta de extindere a manastirii este evidenta, continutul documentului din 10 noiembrie 1528, pe care Radu de la Afumati il inatrea, permite fixarea hotarului sudic al Corbilor. Astfel la 1528. Corelarea acestui document cu un altul emis in 6 iulie 1526, fixeaza limitele nordice ale asezarii,

Monahia Magdalena a carei prezenta in aria localitatii Corbii de Piatra este asociata, in mod special cu actul ctitorii asezamantului monahal, detinea o avere considerabila si prin testamentul incheiat la Targoviste din 29 august 1526 lasa printre altele fiului ei Ivasco si nepoatelor sale : Maria, Calea si Velica alte

posesiuni, Corbii de Piatra ramanand in proprietatea Manastirii Argesului.

In 4 iulie 1541, voievodul Radu Paisie confirma « sfintei manastiri numite Arges si parintelui egumen Theodor ca sa fie volnic ... in Corbi si Domnesti, ..., si sa alunge pre Carstenesti si sa-i scoata de pe ocina sfintei manastiri.

Incepand cu jumatea sec.XVI, intensificarea exploatarii pe domeniul Manastirii Curtii de Arges prin marirea rentei feudale accentueaza starea de nemultumire a romanilor din Corbi care refuza sa dea dijma. Nemaiputand suporta agravarea situatiei lor materiale, in speranta ca vor gasi conditii mai bune de viata pe alte domenii feudale, unde, datorita numarului redus al populatie locale, forta lor de munca era necesara. Multi corbeni fug de pe mosia Manastirii Argesului de la metocul Corbii de Piatra, desi dreptul feudal prevedea «readucerea cu forta a taranilor serbi fugiti».

« Asezamantul si legatura lui Mihai Voda » din anul 1595, prin care « rumanii ramaneau pe mosia unde i-a gasit asezamantul, iarstapanii de la care fugisera nu-i mai puteau revendica » consemneaza amploarea fenomenului de « roire » a serbilor de pe multe mosii. Fuga rumanilor de pe mosia Manastirii Arges va continua in anii 1619-1610, si acte consemneaza imputerniciri domnesti catre vornicii manastirii «sa mearga si sa stranga toti rumanii sfintei manastiri pre unde vor fi risipiti».

Gradul de nemultumire al satenilor este foarte mare si in 1620, se pare ca exista o razmerita in Corbi «rumanii din Corbi sarind la egumen si injurandu-i slugile». In anul 1620 rumanii care nu mai puteau sa-si platesca birurile, vor fugi cu riscul sa-si piarda totul in vatra lor de obarsie.

Fenimenul « roirii » se va consemna si in anii 1636 cand « rumanii din satul Corbi care mai fugisera si in 1620, parasesc din nou pamnatul » intrucat in timpul domniei lui Matei Basarab (1632-1654) fiscalitatea devenise excesiva,

In 14 ianuarie 1643, in urma se pare a altor razmerite si roiri, voievodul Matei Basarab adeseaza o scrisoare catre locuitorii satelor Corbi prin care ii ameninta cu represalii daca nu se vor supune administratorilor Manastirii Curtii de Arges si nu isi vor plati darile.

In sec.XVII satul Corbi apare intre localitatile desemnate de domnie ca fiind dependente de schela Rucar si Dragoslavele, veniturile vamale fiind repartizate in mod egal Manastirii Negru Voda si Scolii Domnesti infiintate de catre Antonie Voda din Popesti in orasul Campulung-Muscel. Dependenta satului Corbi fata de vamile

mentionate continua in anii 1665, 1675, 1678, 1680, 1692, 1720.

O reglementare a relatiilor feudale statornicite intre locuitorii din Corbi si Manastirea Arges, se stabilea si prin hrisovul emis la 3 octombrie 1696 de cancelaria domneasca a lui Constantin Brancoveanu.

Incepand cu sec.XVIII-lea structura demografica a asezarii Corbi va fi radical modificata prin afluxul de populatie din Transilvania, care se stabileste in zona subcarpatica. In evolutia satului implantarea unei importante colonii de refugiati ardeleni din Jina Sibiului, ca urmare a persecutiilor religioase declansate prin unirea cu Roma a bisercii ortodoxe din Transilvania, a fost un eveniment important care a influentat relatiile ociala si economice ale zonei.

Intr-o jalba din 1825 a carturarului monah Naum Ramniceanu catre domnitorul Grigore Ghica, explica una din aceste migratii de populatii conduse de bunicul sau in jurul anului 1765 si stabilirea familiilor lor de catre «vladica de la Arges ... i-a asezat el insusi in jurul bisericii din Jgheab». Migratia populatiilor se realiza cu bunuri, cu bani, cu vite si oi. De asemenea populatiile ardelenaveau si pregatire militara superioara, fapt consemnat in mai multe documente. In fapt pe fondul saracirii rumanilor pamanteni si a roirii acestora de pe pamanturile manastirilor si a boierilor, aceste populatii calificate si mult mai instarite de la nord de Carapati erau bine venite si impamantenite cu drepturi si facilitati fiscale peste drepturile localnicilor. Insa in timp aceste facilitati dispareau, ca urmare si nemul时间mirea urmasilor lor, care releva din jalba lui Naum Ramniceanu.

In Corbii de Piatra colonistii vor prezenta in raport cu localnicii particularitati specifice de port, limba, traditii si obiceiuri, pe care le vor pastra in timp, ecoul individualitatii de grup mentinandu-se pana in zilele noastre. Onomastica familiala releva si ea provenienta ascendentilor in Corbi: Poenaru din Poiana Sibiului, Visteanu din Vistea, Sescioreanu din Sasciori, alaturi de genericul Ungureanu. Contractarea unei casatorii se realiza, cu rare exceptii in interiorul grupului, sau prin revendicarea la obarsie. Convietuirea spatiala a inlaturat cu greu barierele de factura etnica dintre populatia locala originala si cea stabilita ulterior.

Asezamantul monahal de la Corbi va functiona din anul 1809 ca biserica de mir, intrucat numarul credinciosilor inregistrase o crestere considerabila, prin afluxul de populatie provenita din Ardeal. Necesitatea extinderii spatiului destinat oficerii serviciului religios a impus efectuarea unor amenajari interioare in perioada 1780-1810. Dislocarea unei parti de stanca in 1889, a determinat obstea satului sa

intreprinda masuri de restaurare si consolidare a bisericii, angajand in acest scop mesteri italieni pietrari, care au refacut cu blocuri de piatra de talie, legate cu mortar, portiunea afectata pe latura vistica. Ansamblul rupestru include, pe langa spatiul bisericii sapat in stanca, un adapost rectangular amenajat la sud de intrarea in biserică, cu vedere spre satul Jgheaburi si Raul Doamnei si care serveste ca prispa si trapeza in acelasi timp. O masa de scanduri goase de stejar este amplasata in acest spatiu sapat in stanca. Scobiturile practicate in peretele vertical al masivului inalt de peste 30m, pentru fixarea scheletului lemnos al unor constructii, confirma existenta anterioara a unor chilii, cel mai probabil suspendate de peretele stancii. La est, in cadrul cimitirului aflat la poalele stancii, este construita in anul 1890 o clopotnita de lemn.

In Corbi se intemiază o biserică cu hramul Sfanta Treime in anul 1830. Desi se presupune ca ar fi construita pe ruinele unei alte biserici construite pe la 1770 si demolate de cutremurul din 1802, la 1789 pe harta Specht, nu este figurata nici o biserică pe malul drept al Raului Doamnei in Corbi. Se presupune ca ar mai fi existat o biserică de lemn in Corbi incendiata impreuna cu o parte din sat din pricina epidemiei de ciuma din timpul domniei lui Matei Basarab (1632-1654). Nu exista insa nici o dovada documentara a acestor biserici disparute.

In monografia mai sus amintita se face legatura intre Iancu de Hunedoara si satul Corbi ca loc de bastina a tatalui acestuia si de nastere a lui Iancu de Hunedoara. Mentionez aceasta nota ca o simpla ipoteza, hazardata si nesustinuta de documente istorice, precum si nota ca pe Plaiul Oii din perimetrul Corbilor de Piatra s-ar afla vestigii arheologice care ar apartine unui Castellum al inaintasilor lui Iancu de Hunedoara.

Istoric al satului Corbisori

Istoricul descris mai jos se bazeaza si citeaza in mare masura volumul «Ion Miu si Maria Miu, Monografia satului Corbisori, Comuna Corbi judetul Arges, ed. Alean, 2007».

Satul Corbsori este atestat documentar in hrisovul emis la 28 mai 1575, de cancelaria domneasca a voievodului Alexandru al II-lea (1574-1577) cand printre boierii care au judecat o pricina se afla si „Razanda din Corbisori”. Numele initial a fost de Corbisori care se pastreaza oficial si astazi. In documente mai apare sub denumirea de Corsori, Corbusori, Carbusori, Carbusori, Corbasori, Corboristi,

Carbasori, Corsorih, Corboesti, Cotsore, Corsor, Corbosori, Corbii Mici. La ora actuala Localnicii pronunta numele localitatii lor « Corbsori ».

Sub raport cronologic procesul genezei satului Corbisorii este greu de determinat, insa banuim ca a evoluat ulterior comunitatilor de la Jgheaburi-Corbi si Stanesti. Mosia satului, vatra si populatia s-au constituit in perimetrul actual intr-un lung proces istoric.

In sec.XVI, cand satul Corbisorii apare atestat in documente istorice, faza obstei libere a fost depasita, satul se afla in faza cand se produsese diferentierea sociala in randul membrilor obstei. Existau stapani feudali de o parte si tarani dependenti de acestia si pamantul lor, de alta parte. Domeniul feudal, domnesc, boieresc, manastiresc, s-a format prin cumpararea sau acapararea obstelor statesti libere si prin aservirea taranilor. Se folosea si modalitatea de patrundere in obste din afara ei prin « infratire », ca sa se poata evita dreptul de preemtiune a membrilor obstei si a vecinilor. O alta modalitate de instrainare a ocinelor era zalogirea si pierderea lor in urma unor imprumuturi in bani care nu mai puteau fi rambursate. Cel mai adesea nevoia de imprumutare de bani era provocata de imposibilitatea de plata a birurilor catre domnie.

Prin vinderea delnitelor, taranii isi vindeau si liberatea si deveneau «rumani» sau «vecini» pe fosta lor proprietate. In acest fel ei au fost despartiti de delnitele ereditare si puteau fi mutati de pe o mosie pe alta sau «roiau» pe alte proprietati, fenomen de nesupunere fata de feuda de care apartineau. Delnitele se putea vinde, ulterior de catre noii stapani impreuna cu rumanii, fara rumani (denumite mosii sterpe) sau se puteau vinde rumani fara delnite (numai capete).

In sec.XVI si sec.XVII se continua procesul de vanzare a obstei satului Corbisorii, prin diverse metode, existand nenumarate documente de instrainare a dedinelor.

Procesul de aservire este evidentat in hrisovul din 13 iunie 1604 prin care voievodul Radu Serban (1602-1611) da porunca lui Voico din Corbisorii si fiilor sai «sa-i fie satul Stanesti cu tot hotarul, pentru ca acest mai sus sat au fost sat de cnezi» si apoi «s-au ridicat acei sateni si si-au vandut de a lor bunavoie si cu stirea megiesilor ocinele lor, devenind rumani».

Istoria satului Corbisorii, in prima jumatate a sec.XVII este legata de o familie de boieri mosneni din Corbisorii, cea a lui Voico din Corbsori cu fii lui Neagoe si Fatul, precum si Bratu sau Barbu, fiul lui Neagoe. Ei apar in multe documente de vanzare si cumparare a pamanturilor nu doar din Corbisorii ci si din Stanesti, Poenarei si

Nucsoara. Neagoe este numit postrelnicul din Corbisor si apare in multe documente ca martor la vanzari de pamanturi. Ei s-au ridicat din obstea satului Corbisor si erau mici boieri de tara, care faceau parte din « bresla fiscala a rosilor » care aveau obligatia ca pe timp de razboi sa se prezinte la oaste cu cal si arme procurate din bani proprii. In prima jumatate de secol familia acestora acumuleaza mosii in Stanesti, Corbisor, Poenarei, Nucsoara.

In sec.XVII birurile s-au inmultit si marit, ruinandu-i pe boierii ca Fatul si Neagoe. Birul de rosii devenise ruinator si pentru cei mai instariti.

Un alt boier care apare in actele de instrainare a delnitelor din Corbisor, fiind cumparator, este Ion vataful sau logofatul. Musat este un alt nume de mare boier care isi cumpara mosii in Corbisor. Musat apare ca postelnic intr-un document de cumparare de delnite din 1620 de la fii lui Voico, iar in 1623 apare ca clucer intr-un alt document de cumparare a jumatate din satul Stanesti tot de la fii lui Voico. Cealalta jumatate a satului Stanesti este vanduta pana in 1650 de Neagoe si cei cinci feciori ai sai, «care au ramas cu destule datorii de tatal sau» catre jupaneasa Maria, Fiica lui Ivasco, mare vornic de Baleni. Maria este sotia lui Vasile spatar si mare vornic in divanul domnesc, fiu al lui Musat postelnic din Pietrosani. Delnitele si rumanii cumparate de acesta de la Neagoe din Corbisor, sunt date de aceasta zestre, Vilaei ficei lor, care s-a casatorit cu Stroe setrarul. Ei au avut un mostenitor pe Mateiu postelnicul care face danie in 1678 manastirii de la Campulung mosia sa de la Stanesti.

In jurul anului 1677 Mosia satului Corbisor este cumparata de monahul teodosie de la manastirea Aninoasa si facuta danie acestei manastiri. Dania in fapt a fost facuta de Tudoran Vladescu mare culcer si a apartinut manastirii Aninoasa pana la secularizarea averilor manastiresti la 1863.

Asezamantul a fost intarit si de voievodul Serban cantacuzino prin hrisovul din 21 mai 1648, care arata ca manastirea Aninoasa a fost zidita din temelie in 1677 de parintele Teodosie monahul si printre mosiile cu care a fost inzestrata este si mosia satului Corbisor.

In satul Corbisor, Teodosie monahul cumparase proprietati mari de la Tudoran, fiul lui Patru din Corbisor, de la Ion Modruz, de la Coman fiul lui Ion stolnicul, de la serban mare comis si de la altii. Temandu-se ca cineva din rudele sale, din boieri, arhierei sau domni ai tarii sa o inchine la vreo manastire straina, Teodosie a inchinat-o el insusi la manastirea Campulung. La 4 noiembrie 1778, Alexandru

Ipsilanti a dat un hrisov in care se arata ca «din cauza de neingrijire catre Manastirea Campulung unde a fost inchinata de Teodosie monah care a zidit-o, s-a dat acesta manastire sub ingrijirea Mitropoliei din Bucuresti». Acesta masura a fost intarita si de urmasii sai, Caragea (1782-1783) si Matei Sutu (1783-1786) care numesc Manastirea Aninoasa metoh al Mitropoliei din Bucuresti.

Mosia Corbisorii apare in posesiunile manastirii Aninoasa in 1720 cand mitropolitul Daniel a cerut lui icolae Mavrocordat 12 boeri hotarnici care sa stabileasca hotarele mosiilor manastirii. In 1778 Manastirea Aninoasa era data in arenda de catre Mitropolia din Bucuresti in posesiunile sale fiin enumerata si mosia satului Corbisorii. Dupa o experienta nu foarte fericita cu arenda generala, in 1842 se scoate la licitatie arenda Manastirii Aninoasa pe mosii.

Dupa reforma agrara din 1864, impropietarirea clacasilor si eliberarea lor se realiza dupa numarul de vite de munca. Vaduvele fara copii si satenii care nu aveau situatia de clacas nu primeau decat loc de casa si gradina.

Pentru aplicarea legii s-au format doua comisii, una de plasa care cuprindea cate un delegat din partea proprietarilor clacasi si fiscului si alta, ad-hoc, formata din cate un reprezentant al mosierului si al autoritatii comunale care urma sa faca alegerea, comasarea si delimitarea locurilor care sse dadeau clacasilor. Locuitorilor li se putea imparti doar 2/3 din intinderea mosiei, restul de 1/3 ramanand in proprietatea statului. Au aparut insa nemulumiri in impartirea loturilor pe familii. Un asemenea caz este cel din 19 ianuarie 1894 la Corbisorii prin care un grup de sapte familii depun plangere catre ministrul de domenii impotriva lui I.N.Oteleanu pe atunci primar al comunei.

Plata despagubirii pentru pamantul primit de catre tarani, desi esalonata pe o perioada de 15 ani este dificil de platit de catre taranii din Corbisorii, obligandu-i sa ramana mai departe la mana arendasilor care administrau partea de mosie a statului. Taranii plateau in bani arenda si pasunea pentru vite.

In timpul Razboiului pentru Independenta din 1899 ostasii mobilizati din satul Corbisorii au facut parte din Compania IV-a a batalionului II Dorobaniti-Muscel, condus de maiorul Dimitrie Giurescu. Veteranii rezervisti din campania 1877-1878 din comuna Corbisorii sunt impropietari odata cu lasarea la vatra.

Satenii din Corbisorii sunt inrolati si in Primul si in Al Doilea Razboi Mondial.

Prima biserică construită în satul Corbisorii în 1786 a fost de lemn și a avut hramul Naterea Maicii Domnului, construită de Dimitrie Darstoreanu. În anul 1857,

cu sprijinul material al enoriasilor s-a ridicat actuala biserica cu harmurile Nasterea Maicii Domnului si Sfantul Ierarh Nicolae. A fost sfintita in 1861.

Dupa anul 1838, au inceput la sate sa apara scoli ca institutii publice in baza ordinului dat de Departamentul Logofetilor Treburilor din launtrul Tarii si Cinstita Vornicie din anul 1835. Ocarmuirea judetului Muscel a facut cunoscut acest ordin tuturor sfaturilor satesti, deci si primariei din Corbisori.

Anul infiintarii primei scoli la Corbisori a fost 1839, pentru ca in «Lista de suma scoalelor si a invatatorilor si a scolarilor ce s-a intocmit prin scoalele judetului Muscel in 1839, luna aprilie» apar scoli in Corbisori si Poenarei.

In anul 1868 in satul Corbisori exista o scoala de barne cu o singura sala de clasa si un invatator.

In anul 1929 a inceput contructia la scoala a carei cladire exista si astazi. Scoala are trei sali de clasa si cancelarie.

Printr-o lege din 1833 satenii erau obligati sa construiasca o Casa a satului pentru pastrarea arhivelor si organizarea starii civile. Primul local al Casei satului in Corbisori a fost construit in anul 1868, dar s-a folosit ca scoala a satului. In anul 1902 s-a construit localul primei primarii si a bancii Corbisori, care se pastreaza si astazi in centru satului intr-o stare de ruina. Cladirea a fost modificata, renovata si folosita multi ani ca magazin satesc pana in 1983 cand in sat s-a construit un alt local pentru magazin.

In spatele fostei primarii exista hanul satului unde aveau loc horele, fedelesurile si nutile. Terenul de piata, pentru targ, se intindea la intersectia ulitei Ruginei cu drumul judetean, in locul numit "La Setre", in jurul Caminului Cultural de astazi. Cele doua setre de cca 10mx5m asigurau localnicilor protectie pentru produsele vandute. Atat targul din Corbisori si cel din Corbi dispare in favoarea celui din Domnesti care se tine si astazi.

Din punct de vedere al asistentei sanitare satul Corbisori a facut parte pentru inceput din circumscripția sanitara Domnesti. Ea cuprinea toate satele de pe valea raului Doamnei, din nord inclusiv satul Petresti, in sud la Domnesti. Din 1933 la sate apare dispensare si bai. Para spre exemplu baile de la Stanesti si dispensar in Corbi.

Istoric al satului Stanesti cuprinzand parohiile Paraesti si Poduri

Istoricul descris mai jos se bazeaza si citeaza in mare masura volumul «Ion

Vitan, Stanesti din Judetul Muscel, Documente 1502-1968, Bucuresti 2002» care contine 143 de documente, cuprinse intre anii 1502 si 1968.

Documentele au fost culese din fondurile si colectiile pastrate de catre Directia Arhivelor Nationale Istorice Centrale, Directia Judeteana Arges a Arhivelor Nationale si Biblioteca Academiei Romane.

Aceasta culegere de documente privitoare la satul si comuna Stanesti, publicata stiintific, pe baza normelor de editare a documentelor din *Introducere la Colectia Documenta Romaniae Historica*, B. Tara Romaneasca, I, Bucuresti, 1966, reinvie dupa izvoare de prima mana istoria unui stravechi sat romanesc, infiintat mult inainte de 1502 in vechea vatra de formare a statului medieval Tara Romaneasca, putand fi un instrument util nu numai pentru cunoasterea istoriei acestuia si a zonei, ci si pentru cea a institutiilor medievale si moderne, a demografiei rurale, a genealogiei boieresti si taranesti, a vietii culturale si sociale romanesti dintr-o indelungata perioada.

Culegerea de documente a fost elaborata cu prilejul implinirii a 500 de ani de la prima atestare documentara a localitatii. Tiparirea acestui volum a fost posibila si datorita sprijinului generos al Fundatiei Familiei M.H. Elias.

***

Istoria fiecarui colt de tara isi are insemnatatea ei, alcatuind o parte din ceea ce N. Iorga numea cu atata teamei „istoria tarii prin cei mici”. Atunci cand istoria locala este reconstituita dupa documente istorice, ea capata o valoare deosebita, care sporeste in legatura cu vechimea si numarul documentelor pe care se bazeaza.

Satul Stanesti, asezat la nord-est de Curtea de Arges, pe Raul Doamnei, intr-o zona de mare insemnatate istorica a judetului Arges (in trecut, Muscel si Paduret), de care se leaga insasi intemeierea domniei Tarii Romanesti, are o istorie straveche, evident anterioara anului 1502 cand este atestat documentar.

Zona subcarpatica in care se plaseaza satul Stanesti a fost intens populata in tot cursul Evului Mediu. Nu e de mirare ca satul e temeinic ancorat in istorie si cu toate ca e atestat documentar abia la 19 iunie 1502, la acea data el era demult constituit, dovada chiar continutul amintitului act care arata ca Radu cel Mare a intarit slugilor sale, fratilor Mogos si Nanciul, ocina lui Alaman din Stanesti, care, oricum le era „veche si dreapta ocina”. Mai mult, cei doi frati rascumparasera si partea lui Manea Vulparul din aceasta ocina cu 1000 de aspri, „inca din zilele parintelui domniei mele Vlad voievod”, adica a lui Vlad Calugarul (1481-1495), ceea ce coboara concret

atestarea documentara a satului Stanesti de fapt la sfarsitul secolului XV.

Cum Stanestii de pe Raul Doamnei sunt asezati in apropiere de Curtea de Arges, resedinta lui Basarab I si a urmasilor sai pana in prima jumatate a secolului XV si nu prea departe de Campulung Muscel, cealalta veche resedinta domneasca a Tarii Romanesti², este firesc ca localitatea sa fi intrat in atentia domnului tarii si a boierilor sai inca din secolul XV. Autorii schitei monografice a satului Stanesti creaza ipoteza ca fratii Mogos si Nanciul „*se ridicasera ca mici boieri din randul membrilor obstei Stanesti prin procesul de diferentiere sociala*”. Cert este ca cei doi sunt amintiti in documentul din 1502 ca *slugi* domnesti, or prin aceasta denumire se intelege pana in veacul XVII boieri de rang insemnat, cu sau fara dregatorii, insa apropiati de persoana domnului. De rang inferior pare doar Manea Vulparul, al carui nume indica insa si el o functie legata de vanatorile domnesti. Insa cei trei boieri care stapanesc o ocina in Stanesti nu par a fi tarani ridicati din obstea satului, pentru ca nu au aici o *ocina stramoseasca*, ci doar parti cumparate de la Alaman.

De altfel, nici acesta din urma nu e un fost membru al obstii Stanestilor, ci mai degraba tot un cumparator din afara, deoarece, la 24 aprilie 1510, Vlad cel Tanar (1510-1512) intareste fiicei sale Maria „*delnita lui Neagoe*” pe care Alaman o cumparase de la acesta din urma, dand-o ca zestre fiicei sale. De abia Neagoe, care isi vinde „*delnita*” (partea) sa din pamantul obstii, a fost cu siguranta un membru al acesteia.

Asadar, documentele Stanestilor arata ca procesul de vanzare a delnitelor membrilor obstii a inceput cel tarziu la sfarsitul secolului XV, ducand apoi treptat la aservirea intregului sat.

Pe la inceputul secolului urmator, un boier relativ insemnat de vreme ce i se spune *jupan Petru postelnicul* cumpara si el delnite in Stanesti, inca nedelimitate oficial de cele ale restului obstii, pe care le lasa fiului sau Vlaicu clucerul din vremea lui Radu de la Afumati, la 1526, ajuns chiar mare logofat in vremea lui Radu Paisie, si fratilor acestuia.

Vlaicu din Piscani, judetul Arges, mare logofat intre 1534 si 1540, a fost *vlastelin* si dregator apropiat al lui Radu Paisie, care il socotea drept ruda, numindu-l *din casa domniei mele* intarindu-i la 24 octombrie 1535 a sasea parte din Stanesti, cumparata de la sateni de tatal sau si de el insusi, „*pentru dreapta si credincioasa slujba ce mi-a slujit-o domniei mele*”. Ulterior, participand probabil la

complotul in favoarea pretendentului domnesc Ivan Viezure din Lieste (jud. Valcea), a fost executat, dupa 15 octombrie 1540, de catre Radu Paisie⁴, in cele din urma, in prima jumătate a secolului XVII, stapanirile sale ajungand in proprietatea manastirii Valea, la a carei constructie fusese ispravnic impreuna cu fratii sai.

Intre timp, si fiii lui Alaman devenisera *slugi* domnesti, inca o dovada ca tatal lor nu fusese un simplu membru al obstii Stanestilor, cum s-a crezut, ci un strain de sat. Ca atare, la 30 aprilie 1536, Radu Paisie intareste *slugilor domniei sale* Neagoe si Ganda partea din Stanesti care constituie „*partea tatalui lor toata pentru ca le este veche si dreapta ocina si dedina*”.

Desigur, litigii se manifesta si intre membrii de rand ai satului Stanesti, cum atesta documentele domnesti din 9 decembrie 1540 sau cel din 9 mai 1551, si la randul lor acestia participa ca juratori la judecarea unor pricini din vecinatatea satului lor, dar mai adesea in secolul XVI domnia intareste delnite (parti) din proprietatea obstii Stanestilor unor slugi domnesti, care se infiltreaza tot mai mult in aceasta. Inainte de 1552 isi face aparitia la Stanesti Mihnea parcalabul, jupan si *boierul domniei mele* caruia Mircea Ciobanul ii intareste la 9 martie 1552 partea data de Mogos leprosul, fiul lui Nanciul (sluga lui Radu cel Mare, pe care l-am vazut la inceputul secolului XVI stapanind partea lui Alaman) pentru a-l ingriji la boala lui. Iar *dupa aceea, iar a cumparat Mihnea parcalabul fi de la alti megiasi alte ogoare, inca de demult*.

Dupa mijlocul secolului XVI, tot mai multi sateni din Stanesti isi vand partile lor unor boiernasi (*jupani*), „*dinaintea tuturor megiasilor*”, respectand adica dreptul de *protimisis*. Odata cu delnita ei isi vand si libertatea, devenind vecini pe fosta lor proprietate. In primavara 1596, vecinii isi vand delnitele „*in vreme de foamete*”. In urma razboaielor lui Mihai Viteazul, satul Stanesti, supus la tot felul de vicisitudini, ca atatea alte sate ale tarii, s-a vandut in totalitate. La 12 iunie 1604, Radu Serban intareste lui Voico din Corbsori satul Stanesti in intregime, aratand ca mai inainte satul a fost de «cnezi» iar „*apoi s-au ridicat acei mai sus spusi sateni ei singuri de si-au vandut partite lor de ocina lui Voico din Corbsori pentru 45000 <aspri>*”.

Procesul de trecere a satului Stanesti de la starea de libertate la aservire a durat, asadar mai bine de un secol, de la sfarsitul veacului XV la inceputul secolului XVII. Cu aceasta insa istoria satului a parcurs doar o etapa. Fatul, fiul lui Voico din Corbsori, vinde intre 1619 si 1622 jumătate din satul Stanesti cu rumanii sai lui Musat postelnicul din Pietrosani, folosind si metoda «infratirii» cu cumparatorul,

pentru a ocoli dreptul *de protimisis* al fratelui sau, Neagoe, care isi pastreaza cealalta jumatate de sat; in cele din urma, Musat se judeca cu succes cu Neagoe, domnitorul Alexandru Coconul intarind la 17 decembrie 1623 proprietatile sale din Stanesti.

Dupa aceasta data, documentele satului Stanesti indica o noua etapa, anume aceea in care se afla in stapanirea a doua familii de mart boieri: cea a lui Musat din Pietrosani si cea a Balenilor. Musat, fratele marelui logofat Papa Greceanu (din Greci) (1629-1630) si fiul lui Fiera logofatul din Barbulesti, var cu Radu Buzescu, a fost unul dintre marii boieri dregatori din primul sfert al secolului XVII, ajuns mare stolnic (1630-1631), membru al sfatului domnesc.⁵ La 12 august 1630, Musat, mare stolnic, si sotia sa, Despina, lasa partile lor din Stanesti cumparate de la fiii lui Voico din Corbsori, Fatul si Neagoe, fiilor lor Vasilie si Ancuta. Zapisul trebuie sa fi fost in legatura cu casatoria celui dintai, Vasilie spatarul, cu Maria, fiica marelui vornic Ivasco Baleanu, sora banului Gheorghe Baleanu, casatorie atestata tocmai in septembrie 1630.⁶

Din acest moment, si boierii Baleni devin interesati in stapanirea satului Stanesti. In 1632, Ivasco, fost mare vornic, obtine o delnita din sat de la Musat din Pietrosani, iar fiica sa Maria continua sa cumpere parti din acelasi sat, in 1633, direct de la Neagoe din Corbsori; Maria Baleanu, care avea trei fiice, continua sa cumpere delnite si tigani la Stanesti de la cei cinci fii ai lui Neagoe din Corbsori, la 16 februarie 1638, in schimb, fostui ei sot, Vasilie spatarul, vinde lui Radu logofat Dudescu, la 5 august 1634, „ocina de la Stanesti [...], tot cat am tinut eu”, din partea care o mostenise de la tatal sau Musat din Pietrosani.⁷

La 1650, isi face aparitia in ceea ce priveste stapanirea unor delnite in satul Stanesti si Gheorghe Baleanul clucerul, fratele Mariei, unul dintre cei mai importanti boieri dregatori din a doua jumatate a secolului XVII, care a marcat istoria politica a Tarii Romanesti din aceasta perioada; el cumpara doua delnite de la Rada, fiica lui Neagoe din Corbsori, si de la sotia acesteia. Intre timp, Maria Baleanu dadu-se satul Stanesti ca zestre fiicei sale Vilaia, la casatoria cu Stroe mare setrar din Dragesti, fiul lui Necula mare pitar, fara cele doua delnite amintite si fara alte trei pe care le daruise Neacsei, sora ginerelei ei. Cum insa Vilaia a murit inainte de 11 septembrie 1650, lasand un fiu, Matei, socrul ei, Necula mare pitar, rascumpara si cele doua delnite ale lui Gheorghe Baleanul, lasand astfel nepotului sau Matei satul Stanesti aproape in intregime, prilej cu care se intocmeste si hotarnicia satului.

Aproape trei decenii mai tarziu, la 21 ianuarie 1678, Matei postelnicul, fiul lui Stroe setrarul si al Vilaiei si nepotul Mariei Baleanu, daruieste mosia satului Stanesti manastirii Campulung: *„ajungandu-ma vreme de boala si de slabiciune inca fiind eu si necasatorit”, fara cele cinci delnitate amintite, insa mosie stearpa far<a> de rumani pentru ca i-am ertat. Dania, facuta pentru pomenirea mea si a parintilor mei urma sa intre in vigoare dupre petrecerea mia, adica dupa moartea donatorului.*

Aceasta insa nu a intarziat, astfel ca la 8 aprilie acelasi an, 1678, Gheorghe Duca intareste manastirii Campulung dania *raposatului Matei post<elnic>* impiedicand rudele celui decedat sa ia mai multe bucate decat cele convenite pentru pomana celui decedat. Aceasta, desigur, la plangerea manastirii, care urmarea cu atentie intrarea in posesiune integrala a daniei.

Cat despre fostii rumani, pe acestia, aflam dintr-un alt act din 10 aprilie 1678, Matei postelnicul *„i-au ertat tot cu zapise de la mana lui”,* acte care insa nu s-au pastrat.

De la 1678 incepe o alta etapa in istoria satului Stanesti, a carei mosie s-a aflat in stapanirea manastirii Campulung, pana la secularizarea din 1863. Documentele Stanestilor indica in urmatoarele decenii, pe de o parte, consolidarea stapanirii manastirii Campulung asupra mosiei satului, prin intaririle acordate de Serban Cantacuzino la 5 mai si 22 august 1688, care fac o adevarata istorie a stapanirii boieresti asupra Stanestilor pana la donarea mosiei catre manastire, iar, pe de alta, arata felul cum au trecut si o parte din delnitele satului care nu facusera obiectul daniei lui Matei postelnicul de la 1678 in proprietatea manastirii: prin daniile lui Stroe mare medelnicer, din 18 aprilie 1678, si Grigore Baleanu, din 5 noiembrie 1688.

Totusi, stapanirea manastirii Campulung asupra mosiei Stanestilor in intregul ei a fost contestata de catre Carstea mare vistier, un urmas al vechilor proprietari, care, desi pierduse procesul cu manastirea in vremea lui Serban Cantacuzino, nu se lasa si cumpara alte parti din amintita mosie, la 20 iunie 1689, de la jupaneasa Neacsu, vaduva lui Radu capitan Dudescu, in calitate de ruda, constituindu-si o mosie ca atare, *care sa cheama Muscelul de la Stanesti.*

Mai tarziu, la 15 mai 1702, Carstea fost mare vistier vinde mosia Muscelul din Stanesti lui Hrizea Pietrosanul, varul sau, iar acesta o lasa mostenire fiului sau Serban Pietrosanu, care s-a dovedit abuziv, luand venitul manastirii de pe intreaga mosie a Stanestilor, vreme de cativa ani, inainte de 1737, *zicand cum ca iaste mosia*

lui". Abuzuri avea sa faca in sa si manastirea Campulung, luand vreme de patru ani, inainte de 1742, venitul de pe mosia de la Stanesti a lui Serban Pietrosanu. Abuzurile sunt, asadar reciproce, si in anii 1750-1752 Grigore II Ghica intervine in trei randuri pentru a aplan neintelegerile dintre cei doi stapani ai mosiei Stanesti.

Mai tarziu, litigii au fost si cu un alt boier, pahamicul Banica Urianu, casatorit cu o nepoata a lui Serban Pietrosanu, litigii aplanate dupa o amanuntita si interesanta hotarnicie a mosiilor celor doua parti de catre boierii insarcinati de domnie cu aceasta, la 19 ianuarie 1795.

O alta categorie de documente referitoare la satul Stanesti si mosia sa se refera la obligatiile in dijma si zile de claca la care se invoisera cu egumenul manastirii Campulung imigrantii *ungureni* din Transilvania, asezati pe mosia Stanesti in anul 1785: „*si am facut sat de ungureni acolo pe mosie si ne-am fost asezat cu sfintiia sa de toate oranduielile ce sant ale mosiei*". Fiind vorba de tarani romani, ei s-au incadrat foarte repede intre satenii din Stanesti, dupa expirarea regimului fiscal de favoare sub prevederile caruia isi intemeiasera satul, astfel ca la 2 octombrie 1786 ei nu se mai numesc *ungureni* ci *sateni din Stanesti* cu prilejul incheierii unui nou „*asezament*" cu egumenul manastirii Campulung. Astfel de „*asezaminte*" se vor incheia si in deceniile urmatoare, pe masura introducerii de noi culturi.

Odata cu Regulamentului Organic din 1831, „*obiceiul pamantului*" e inlocuit cu alte tipuri de reglementari si isi face aparitia consemnarea obligatiilor catre stat. Arendasii mosiei Stanesti, oameni cu stare (cf. testamentului unuia din 11-13 aprilie 1837), nu mai apar in prim plan, in schimb, chiar de la 1 decembrie 1832 isi face aparitia socoteala „*cutiei*" satului Stanesti (in cadrul celor 13 sate ale plaiului Nucsoara), numarand 42 de familii, adevarat registru de venituri si cheltuieli de la 1 iulie 1831 la 1 decembrie 1832.

Catagrafiile (recensaminte fiscale) constituie un alt gen de documente introduse de Regulamentul Organic, cu periodicitate de sapte ani. Ele constituite izvoare de neinlocuit privitoare la numarul, numele si varsta locuitorilor (a intregii familii), situatia lor sociala, marimea terenului cultivat, felul culturilor agricole si al livezilor, numarul vitelor, stupilor etc. Frapeaza mai ales varsta inaintata a unor clacasi (pana la 90 de ani) si numarul mare de vite pe care il au, precum si mentionarea categoriei etnico-sociale: rumani, ungureni si tigani manastiresti, locuitori ai satului Stanesti, alcatuind 103 familii, care lucrau 206 pogoane, dispunand de 44 de cai, 87 de boi, 109 vaci, 509 oi, 95 de capre, 146 de porci, 17 stupi, 3 065 de pruni si 53 de

alti pomi, dupa prima catagrafie a satului din 1838. La fel de interesanta este catagrafia tinerilor din satul Stanesti la 1845.

In perioada de la 1831 la 1863, documentele satului cunosc o semnificativa diversificare. Unele se refera *la probleme de invatamant*: invatatori, scoli, copii inscrisi, starea scolilor, inventarul acestora in 1838, 1839, 1842, 1844, 1845, 1846, *la probleme administrative*: casele de sfat la 1843 si 1845, jurati si parcalabi satesti la 1844, scutiri de bir la 1844 si gruparea (alinierea) caselor la 1844, la *situatia militara a tinerilor*: recrutarea lor la 1844, uneori abuziva la 1849 si 1850, dezertari la 1844 si incadrarea la graniceri cu leafa de la Dragoslavele in 1851. Nu lipsesc nici stiri de alta natura, despre felul produselor cultivate la Stanesti in 1838 sau plangeri impotriva arendasilor mosiei manastiresti la 1841.

Odata cu secularizarea averilor manastiresti din 1863, mosia satului Stanesti a trecut din proprietatea manastirii Campulung in cea a statului, iar in august 1864, prin noua *Lege rurala*, claca a fost desfiintata si s-a trecut la improprietarierea fostilor clacasi cu despagubirea fostilor proprietari. In legatura cu aceasta apar alte categorii de documente, in primul rand cele legate de punerea in practica a improprietaririi celor in drept. Neintelegerile intre organele de stat abilitate cu delimitarea loturilor au inceput inca inainte de 20 aprilie 1865, cand un „superarbitru” de stat ales prin tragere la sorti isi face raportul asupra plasarii loturilor cuvenite clacasilor. Delimitarea s-a facut totusi pana in septembrie 1865, ulterior verificandu-se si nemulțumirile ivite pana la 10 decembrie 1867, stabilindu-se la 30 ianuarie 1870 sumele pe care fostii clacasi trebuiau sa le achite pentru pamantui primit.

Improprietaririle si cererile pentru acestea au continuat si in anii urmasori 1878, 1887, 1888, chiar prin cumparare din mosia statului, la 1894, dar comuna Stanesti si-a reluat viata administrativa normala, alcatuind bugete anuale (1865, 1928), avand obisnuitele probleme cu numirea sau suspendarea unor invatatori la 1874 , 1891, 1893, 1900, 1903, 1916-1917, 1928 etc.

Partea din Stanesti care a revenit statului dupa secularizarea averilor manastiresti face obiectul mai multor documente. Mai intai, Administratia Generala a Domeniilor si Padurilor Statului a dat-o in arenda, la 24 mai 1878, lui N. Gherman , apoi, la 13 septembrie 1882, lui Constantin Popovici, facand si un inventar amanuntit al bunurilor acestei mosii, la 1 mai 1883.

In martie-aprilie 1885, Ministerul Agriculturii, Industriei, Comertului si

Domeniilor vinde partea de mosie Stanesti pe care o administra, prin licitatie cu titlu definitiv lui Moise Bunescu si Iosif Ionescu, pentru suma de 125.000 de lei; la o evaluare din 20 decembrie 1899, insuma 269 de hectare, insa o parte din zavoaiile fusesera ocupate de locuitorii din Stanesti, in frunte cu Ion Gh. Popa Din, care mai avea si un litigiu cu comuna din anii 1894-1897 pentru un zagaz de moara construit pe raul Doamnei.

Statul a conservat totusi padurile din comuna Stanesti, a caror intindere e amintita in raportul din 23 decembrie 1899, iar titlul de proprietate definitiva pentru mosia Stanesti care apartinuse statului nu fusese inca eliberat nici pana la 21 ianuarie 1909, cand il solicitau cei doi cumparatori, Moise Bunescu si Iosif Ionescu din Rucar. Intre timp insa, o seama de locuitori din Stanesti arendasera in 1903 mici loturi din padurea statului.

In ajunul primului razboi mondial, la 15 iulie 1914, administratorul plasei Raul Doamnei realizeaza o interesanta descriere a starii comunei Stanesti, in curs de modernizare, in care la 3 decembrie 1920 se constituie societatea cooperativa de productie „Godeanul” pentru exploatarea lignitului de pe teritoriul societarilor, cuprinzand in 1921 nu mai putin de 41 de locuitori proprietari ai mosiei Godeanul. In 1923, comuna Stanesti isi constituie izlazurile comunale din poieni si marginea padurii Stanesti, discutiile cu autoritatile locale pentru extinderea izlazului si exproprierea a 15 ha din proprietatea statului (in 1930-1931) durand pana la 15 iunie 1934, cand Comisia interimara a Uniunii camerelor de agricultura aproba transformarea a 15 ha de padure in pasune pentru comuna Stanesti. O noua rectificare in privinta izlazului comunal intervine in 1943, notificata la 9 februarie 1945.

Un tablou interesant al conditiei morale si sociale a locuitorilor din parohia Paraiesti a comunei Stanesti zugravesce, in 1934, protopopul-inspector R.N. Stanciu: *Parohia are 133 familii cu 543 suflete toti ortodoksi <ortodocsi>. Sectanti nu sunt. Concupini nu sunt. Viata religioasa morala a credinciosilor este buna. Vitii sunt mai putine. Carciuni nu sunt. Vecernia se face regulat.*

De altfel, pretorul plasei Raul Doamnei din judetul Muscel constata realizari notabile in comuna Stanesti la 26 martie 1941, cu trei luni inainte de intrarea Romaniei in al doilea razboi mondial, cand tara se afla intr-o situatie dificila, care insa nu afecteaza nivelul de civilizatie sateasca atins la acea data. El viziteaza „localul nou al scoalei primare, care este o mandrie nu numai a plasei si a judetului. El este

executat in conditiuni foarte bune si de un aspect majestuos[...]. Frecventa scolarilor este foarte buna. Scoala are cantina unde se serveste ceai cu paine elevilor saraci in fiecare dimineata. De asemenea am vizitat localul Caminului cultural, care este iarasi o opera mareata ce face cinste satului si initiatorilor". In sfarsit, cu trei zile inaintea intrarii Romaniei in al doilea razboi mondial, la 18 iunie 1941, cinci locuitori ai comunei Stanesti solicita canalizarea vail Boasii, iar la 2 iulie le soseste si raspunsul legal.

In octombrie 1955, comuna Stanesti primeste din partea statului trei trupuri de padure in folosinta comunală, iar in 1967 se apreciaza ca electrificarea celor trei sate ale comunei de la acea data: Poduri, Stanesti si Corbsori, inceputa in 1958, ajunsese deja la 84% din locuinte.

Un inventar al unitatilor de stat din comuna Stanesti (satele Stanesti si Poduri) din 1966 pare sa fi fast realizat in legatura cu lucrarile pregatitoare pentru elaborarea Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativa a teritoriului Republicii Socialiste Romania. Numai ca, in virtute acestei legi, Stanestii aveau sa-si piarda statutul de comuna, dupa un secol de existenta, intrand impreuna cu alte cinci sate in componenta noii comune Corbi, aflata mult spre nord, in afara perimetrului satesc unitar, in centrul caruia se afla satul Stanesti.

A fost rupta astfel o veche traditie asa cum rezulta din documentele Stanestilor, sat si apoi comuna pe raul Doamnei, aflata in centrul satelor Paraiesti, Poduri si Corbsori, cu care formeaza o unitate administrativa istorica.

1. Nicolae Balcescu, Opere, I, Bucuresti, 1953, p. 251.
2. Cf. pentru istoricul satului, Nicolae Hera, Gheorghe Ungureanu, Satul Stanesti, Judetul Arges. Schita monografica, Bucuresti, 1984, p. 14-16.
3. Ibidem, p. 23.
4. Constantin Rezachevici, Cronologia critica a domnilor din Tara Romaneasca si Moldova a.1324-1881, I, Bucuresti, 2001, p. 213-214.
5. Nicolae Stoicescu, Dictionar al marilor dregatori din Tara Romaneasca fi Moldova, sec. XIV-XVI, Bucuresti, 1971, p. 192, 213.
6. Ibidem, p. 214.
7. Nicolae Hera, Gheorghe Ungureanu, op. cit., p. 130.

Istoric al satului Poenarei

Istoricul descris mai jos se bazeaza si citeaza in mare masura volumul «Grigore Constantinescu, Poenarei-Muscel, Monografie etnoculturala, ed. Tiparg, Pitesti 2008».

Potrivit marelui istoric Nicolae Iorga „un sat apartinea odinioara uneia si

aceleiasi familii; toti locuitorii, fara deosebire, erau rude de sange, scoboratorii unuia si aceluiasi stramos, care stabilise si hotarul vetrii satului". (Nicolae Iorga - Istoria Romanilor din Ardeal si Ungaria, p. 25) referindu-se la satele devalmasie romanesti, pe care le consider „sate genealogice”, adica „sate crescute efectiv dintr-un autor comun care folosea spita de neam ca baza a sistemului lor juridic de proprietate. Eruditul istoric mentiona printre altele: „Satele noastre se numesc dupa stramosul care le-a intemeiat si toti cari locuiesc inlauntru sant rude. Proiectia sa sociologica vizand „satul genealogic” este sustinuta prin definirea termenului de „mosie” care inseamna si descendenta de la mosi inseamna si stapanirea de pamant in devalmasie”.

Semnificativ pentru evolutia satului - dupa parerea lui Nicolae Iorga era faptul ca „la inceput, fiecare lucra atat cat putea lucra si culegea atat cat ii trebuia”.

Preexistenta, pe teritoriul actualei localitati Poenarei, a unei comunitati umane constituite anterior momentului atestarii sale documentare initiale: 10 noiembrie 1528 reprezinta o certitudine istorica. Organizarea vietii colectivitatii din asezare se circumscrie caracterului specific civilizatiei vechilor sate romanesti. Modalitatea de constituire „pe neamuri” a familiilor din componenta populatiei satului Poenarei era ca de altfel, in tot spatiul romanesc, determinata de o ascendenta comuna acestora, considerandu-se, prin urmare, ca provin dintr-un singur stramos.

Satul Poenarei urmeaza cursul firesc de organizare in obste a unei unitati rurale conduse initial de un „sfat” sau „sobor”. In organizarea pe baza de obste a comunitatii, darile nu se plateau de fiecare individ pe seama lui, ci solidar, de satul intreg, „in cisia”, „darile fixate fiind repartizate proportional, in raport de avere”.

In structura satului traditional, obstea avea si atributii administrative: «reglementa drepturile de folosinta a pamantului dupa nevoile reale, mutarile de locuinte in perimetrul mosiei».

Totodata, obstea si, implicit, sfatului ei isi asumau dreptul de „a indruma, controla si recompensa pe cei ce respectau datinile si traditiile stravechi”. Este neindeoielnic ca si obstea satului Poenarei se conducea dupa principiile enuntate, acceptate de catre intreaga comunitate sateasca.

In esenta, ceea ce caracteriza obstea sateasca, implicit obstea satului Poenarei, era „munca in comun, proprietatea in devalmasie a pamantului”. Constituirea mosiei satului a urmat un indelungat proces evolutiv spre formele actuale. Numai investigarea complexa a acestui proces si pe teritoriul satului Poenarei poate

confirma integrarea asezarii in retroproiectia oferita de catre remarcabili cercetatori ai fenomenului enuntat, care mentioneaza ca: „Fiecare cap de familie putea sa aleaga un «loc» de hrana acolo unde dorea, pe care sa-l stapaneasca apoi in deplina siguranta atata timp cat si era de folos; de fapt, un ragaz destui de scurt, caci tehnica agricola era atat de putin dezvoltata, incat locurile puse in cultura isi istoveau puterile in rastimp de numai cativa ani.

Dupa ce locul se pregatea in vederea insamantarii, defrisandu-se si dandu-se foc unui petec de padure, se destelenea terenul, se semana mei sau secara si se obtinea o prima recolta numita „in telina”. Al doilea an, se obtinea o recolta mai slaba numita „in prosie”; iar, in al treilea an, o recolta si mai slaba numita „in rasprosie”. Astfel ca o familie care stapanea locul ales nu era decat o stapanire temporara caci locul era parasit si se muta pe altui”. [Henri H. Stahl, Paul Stahl – *Civilizafia vechilor sate romanesti*. Bucuresti, 1968.]

Referindu-se la un aspect particular din evolutia obstii satului Poenarei, Henri H. Stahl mentiona urmatoarele: „Pe terenul unui obstean, alt obstean putea face lucrari de sadire si altoire de pomi, cu obligatia de a da celui cu pamantul o dijma din fructe. Apare, in felul acesta, o categorie speciala de obsteni dijmasi ai unor altor obsteni. Dreptul celui care a executat lucrarea de sadire si altoire nu mai este, de data aceasta, un drept de descalecatura asupra terenului, ci este un simplu drept asupra pomilor deosebit de dreptul asupra terenului. Asemenea drepturi se puteau vinde si ele, fie unei terte persoane, fie direct celui care avea pamant.

Element component fundamental, alaturi de vatra satului si de populatie, al structurii complexului rural Poenarei, mosia acestei stravechi asezari s-a constituit, sub forma perimetrata existenta, in cursul unui indelungat proces istoric.

Actiunea de defrisare viza cu precadere terenurile din zona limitrofa caselor, iar directionarea vest-est a fasiilor de pamant posedate a fost conditionata de relief, limitele suprafetelor ocupate constituindu-le dealurile vestice si albia Raului Doamnei, spre est. Aceasta expansiune teritoriala vest-est a fost, pe alocuri, franata de terenul accidentat, impropriu pentru culturile agricole; datorita fertilitatii extrem de scazute, terenurile defrisate in perimetrul dealurilor au fost afectate, aproape in exclusivitate, pasunatului, intrucat cresterea animalelor constituia una dintre ocupatiile de baza ale membrilor comunitatii rurale din Poenarei. Tendinta de acaparare a terenului fertil din zona limitrofa a raului a fost contracarata, astfel,

prin operatiunea de „curelire” a pamantului pe directia mentionata. Drept urmare Poenarei era format din gospodarii amplasate pe terenurile cele mai favorizante.

Modul de structurare originara a asezarii pe grupuri de gospodarii tinute din neamuri, izolate unele de altele, si datorita formei accidentate terenului, reflecta, asadar, sistemul de stapanire mosneasca. Numai actiunea de acaparare a noi pamanturi aflate in „devalmasie”, in contextul cresterii numarului locuitorilor si al perfectionarii uneltelor, a dus la disparitia terenurilor exploatate in comun.

Continua actiune de delimitare a mosiei, prin distribuirea, pe cete de si descendente dintr-un „mos”, a curelelor de pamant, a avut repercusiuni vadite in configuratia asezarii, intrucat casele au „coborat ” la drumul mare”, neamurile grupandu-se in diverse zone ale satului.

Odata cu curelirea pe neamuri, vor apare inegalitatile, pentru ca neamurile se vor dezvolta inegal ca numar si putere. Nu se poate determina cu certitudine gradul in care „dreptul de preemtiune, dreptul obstii de a opri vanzarea unor loturi particulare catre persoane din afara comunitatii actiona in Poenarei, inasa „trecerea pamantului obstesc in mana unor familii nu insemna ruperea ori dizolvarea obstii si a teritoriului ei, obstea exercitand o dominatie asupra intregului teritoriu al satului, chiar daca acest teritoriu cuprindea parti stapanite individual de membrii sai.

In acest complex proces evolutiv al mosiei satului caracterul proprietatii se defineste, la mijlocul veacului al XVII-lea, prin dependenta tot mai accentuata a mosiei satului Poenarei fata de „un mic boier negustor”, Rucareanu, a carui prezenfa initiala, in aria localitatii, nu poate fi inasa atestata cu suficienta exactitate, documentar. Reconstituirea nominala sau numerica a ocinelor mosnenesti intr-o etapa istorica a evolutiei obstii Poenareilor ar reprezenta o operatiune pur fantezista, in conditiile inexistentei unui suport informational credibil. Atribuind, totusi, toponimelor locale capacitatea de a ilustra un fenomen istoric sau social, existenta unor nume topice ale cursurilor de ape care afluesc relativ perpendicular de pe versantii dealurilor vestice spre Raul Doamnei, suprapunandu-se previzibil „curelelor” stapanite de mosneni, permite formularea supozitiei – in ideea reconstituirii nominale a ocinelor – ca denumirile unora dintre vai, precum: Valea lui Roman, Valea lui Carstei, Valea Sorii, dar si toponimele: Bogdan, Dobrana, Dragodana (de origine slava), Gargosesti si Gorgani ar avea, la origine, numele unor detinatori initiali de ocine, ori a unor familii grupate in proprietate nominalizate astfel din satul Poenarei.

Primul act oficial cunoscut pana in prezent care atesta existenta satului Poenarei - sat constituit, evident, intr-o perioada cu mult anterioara, intrucat avea hotar precis determinat - este documentul din 1528 [7037] noiembrie 10, prin care cancelaria din Targoviste a lui Radu de la Afumati, confirma Manastirii Argesului, in urma unei judecati, stapanirea unei ocine in Corbi, pana sub hotarul Poenareilor.

Cancelaria domneasca a voievodului Matei Basarab emitea, la 15 martie 1652, un hrisov prin care se intarea „lui Badea din sat de la Poenarei » o mosie in sat, la Poenarei. Situate in diferite zone ale satului, cele 14 parti de mosie mentionate in documentului enuntat, cumparate in decurs de numai 14 ani, intre 7146 si 7160, releva procesul continuu al „recurelarii" pamantului mosnenesc in Poenarei.

Potrivit uzantei, pamantui se vindea „cu stirea tuturor megiesilor satului". Procedeu este confirmat si prin zapsul din 24 iunie 1789, prin care Nedelea impreuna cu sotia sa, Safta, vindea vatafului Neculai „mosia de mostenire de la stramosii nostri in satul Poenareilor, in campul din sus si in campul din jos si in saliste si in izlaz, ce mi s-au ales de catre hotarnici", zapsul incheindu-se „in mijlocul satului si cu stirea tuturor", in virtutea dreptului de preemtiune.

Vanzarea avand, astfel, consensul colectivitatii satesti, mentiunea din zapsul scris de popa Gligore ot Poenarei referitoare la stapanirea pamantului vandut de catre „dumnealui Neculai vataf si feciorii dumnealui cu buna pace de catre toti mosteni(i) tovarasii nostri" nu constituia o litera moarta.

Prin structura sa traditionala, obstea reprezenta o institutie care actiona potrivit legilor nescrise ale pamantului, ale dreptului cutumiar, in spiritul intereselor tuturor membrilor comunitatii satesti. Nici o schimbare importanta in viata satului nu era de conceput fara consultarea acestui suprem tribunal local - obstea mosnenilor. Constienti ca, fara consimtamantul colectivitatii, actul prin care Radul diacon si fiul sau, Stancu, „pun zalog pentru 40 de taleri mosia de mostenire in hotarul Poenareilor, din paraul Nucsorului in sus, cu pomi si cu livezi", desi garantat prin pamant, nu are valoare decat numai prin asigurarea girului obstii, contractantii mentioneaza ca „la facerea zapsului, au fost toti satenii fata".

Fenomenul patrunderii in obstea satului prin zalogirea sau cumpararea pamantului unor mosneni este evident, mai ales, in ultimul patrar al veacului al XVIII-lea, cand, numai vataful Neculcea ot Nucsoara primeste ca zalog partea „de mosie de mostenire in hotarul Poenareilor" a lui Marin si Ion Cercel, pana cand acestia se vor achita de datorie ca sa le fie iarasi „mosia sloboda".

«Roirea» din obste reprezinta o etapa semnificativa din evolutia obstii satului Poenarei. In esenta, documentul din 15 decembrie 1660 releva fenomenul «roirii» spre alte zone, caracteristic perioadei de destramare a obstii satului „Daca au vandut mosia, ei (Stanciu si Manea) au fugit de in sat nevoie mare, in zilele lui Matheiu voevod”. Aceasta actiune a avut consecinte previzibile pe plan fiscal. Obligatiile pecuniare au fost preluate de catre comunitatea sateasca: «iar noi, acum oameni sateni, ne-au cazut birul lor in spinarea noastra”.

Monahul Theodosie, preocupat continuu de inzestrarea ctitoriei se detinatoare a mai multor mosii in zona Raului Doamnei, printre care mosia satului Corbsori, invecinata, la vest, cu obstea satului Poenarei cumpara, in 17 mai 1683, „mai multe delnite din Poenarei” de la vistierni Cristea, apoi, in 10 decembrie 1686, „nise pamanturi, mosii din satul Poenarei” – evident, limitate ca suprafata – apartinand lui Stoica, si Ioan din Poenarei, iar de la Antonie, „feciorul popei lui Tudor den Poenar „o dealnita de mosie den Poenarei si cu 12 locure in campul de aratura si coasa”; in conditii clar stipulate in document: „sa nu fie locuri cu surpaturi, cu padure, ci sa fie locuri intinse si locul sa fie de aratura de o zi cat poate ara plugul intr-o zi bine, in pret da lei 10 bani gata”. Se precizeaza « aceasta dealnita iaste in fata malului den sus de bisearica”, delnita cumparata de la Vraga. Zapisul confirma, indirect, existenta, in anul 1686, a unei biserici in satul Poenarei.

Domeniul funciar al Manastirii Aninoasa se extinsese, astfel, si in satul Poenarei, terenurile cumarate facand, insa ulterior, obiectui unor continue schimbari de detinatori pana la adoptarea Legii secularizarii averilor manastiresti semnate de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, la 17/29 decembrie 1863.

Theodosie monahul inchina Manastirii «Negru Voda» din Campulung, la 29 mai 1682, Manastirea Aninoasa ctitorita de el, inclusiv mosiile sale, de teama ca sa nu fie inchinata de catre rude, dupa moartea sa, unei manastiri din afara Tarii Romanesti. Accentuata divizare a proprietatii determinate, mai ales, de cresterea numerica a populatiei, de intensificarea procesului de instrainare prin vanzarea pamanturilor mostenite a determinat modificari esentiale in structura traditionala a tipurilor de mosie din sat.

Urmarind penetratia in pamantul mosnenesc a vatafului Neculcea ot Nucsoara este evident ca procesul de destramare a obstii se accelerase la sfarsitui secolului al XVIII-lea. Instrainandu-se, rand pe rand, mosie dupa mosie, corelarea trupurilor de mosie cu structura de neam devenise o realitate de domeniul trecutului.

Faramitarea excesiva a pamantului a avut consecinte imprevizibile. Unele delnite au devenit adevarate insule in marea proprietate care le inconjura.

Anii de emitere a hrisoavelor domnesti intre 1528-1823, care s-au pastrat sunt dovezi ale evolutiei din obstea satului Poenarei. Numarul de 75 de documente existente in arhive si mentionate monografia satului Poenarei este impresionant pentru o localitate atat de mica.

In catagrafia din 1831 se mentioneaza ca mosia Poenarei a fost stapanita de stolnicul Dinica Bratianu si logofot Nicolae Rucareanu si a fost megieseasca pe un mos. Satul avea atunci 60 de familii, un preot, un diacon in slujba, 13 vaduve, 6 iertati de sat, 26 de birnici pamanteni, 1 birnic strain, 4 scutelnici, 4 poslusnici, 2 slujitori si 4 holtei de munca » (Parnuta Gheorghe, Panaitescu Dorina – Monografia judetului Muscel, Bucuresti 2001) .

Catagrafia din 1831 atesta sub raport administrativ teritorial includerea satului Poenarei in Plaiul Nucsoarei, in componenta caruia erau de asemenea localitatile Albesti, resedinta plaiului, Candesti, Berevoiesti-Pamanteni, Berevoiesti-Ungureni, Paraesti, Stanesti, Corbisori, Corbi, Secaturi si Nucsoara. Catagrafia prezinta elemente informationale carete referitoare la stadiul evolutiv al satului Poenarei format din 57 de familii cu 242 membri, dintre care: 138 clacasi si 104 mosneni. Locuitorii satului lucrau 190 de pogoane de pamant din care 67 erau cultivate cu porumb, 1 pogon cu garu si 122 de pogoane erau fanete. Numarul pomilor fructiferi este 2016, ceea ce implica un numar mare de livezi comparat cu terenul cultivat agricol. Suprafata exacta nu o putem sti pentru ca era impamantinenit sa se calculeze numarul de copaci fructiferi si nu suprafata pe care erau plantati. Situatia economica a satenilor pare relativ prospera: 49 cai, 60 boi, 65 vaci, 382 oi, 63 capre, 64 ramatori si 13 stupi.

Evenimentele din 1848 au determinat guvernul provizoriu sa decida numirea unor administratori de judete si propagandisti. Comisarul de propaganda din plaiul Nucsoarei-Muscel, Constantin Brezoianu, mentiona intr-un raport ca in satul Corbi si celelalte, inclusiv Poenarei pe care le vizitase la 12 iulie 1848 explicand constitutia «entuziasmul a fost peste toata asteptarea», satenii s-au dus «sa-si faca sulite si sa infiinteze garda natinala». Intr-un raport din 13 august 1848, acelasi comisar informa ca «locuitorii plaiului Nucsoara sunt gata, daca li se va impotriva cineva la dobandirea drepturilor lor, sa le castige cu puterea».

In 1864 prin legea rurala, care proclama desfiintarea clacii si impropietarirea

clacasilor, s-au acordat numeroase loturi de pamant satenilor din Poenarei, in functie de numarul vitelor de munca, afectandu-se in acest scop suprafetele detinute de boierii locali Mihail Rucareanu si Toma Plesoianu.

Dictionarul Geografic al judetului Muscel din 1890, de C. Alessandrescu noteaza depre comnuna Poenarei : «are populatie de 336 locuitori (163 de barbati si 173 de femei) cu 56 capi de familie care traiesc in 65 de case. Locuitorii se ocupa cu agricultura, cresterea vitelor, aducerea bilelor si bustenilor din munti pe care ii prefac in sita si scanduri ... Porumbul se cultiva pe 30ha. Prunele dau la 2500 decalitri tuica pe an. Locuitorii au : 146 vaci, 86 de boi, 75 de cai, 123 porci, 653 de oi ... De jur imprejurul comnunei sunt livezi, dealuri mai cu seama la sud si su-est o padure ... In comnuna este o biserica asezata in centru, pe marginea Paraului Bisericii, care-i face mare stricaciuni, zidita de locuitori in 1858. Ea este deservita de un preot si un dascal. Scoala, care functioneaza regulat de la 1870, se frecventeaza de 29 elevi, din numarul de 30 in etate de 6-12 ani. ...»

In anul 1915 boierul local Grigore Rucareanu isi schimba numele de familie in Poenareanu, preluand numele localitatii unde avea mosie. Este in permanent conflict cu mosnenii satului, si in 30 ianuarie 1914, institutia judecatoreasca din Campulung Muscel hotareste admitrea plangerilor facute de 88 de mosneni din Poenarei si dipune intocmirea ubei tabele de pamanturi si posesiuni care sa stabileasca o regula a proprietatilor si rezolvarea conflictului.

Satenii din Poenarei participa cu trupe in toate campaniile de la 1877, 1913, 1915-1918, 1940-1945 si au pierderi eroice in fiecare din ele.

Poate insa cel mai important eveniment din istoria recenta a satului Poenarei este participarea activa la Rezistenta anticomunista, Poenareii fiind un centru al luptatorilor anticomunisti care au rezistat pana in 1959. In fapt Poenareii si Cetatenii au fost polii in jurul carora au activat grupurile de rezistenta. Rezistenta armata anticomunista de pe versantii sudici ai Muntilor Fagaras se situeaza, prin intensitatea operatiunilor organizate, prin durata considerabila a activitatii grupului de partizani (1948-1958) si prin aria geografica in care au actionat membrii sai, intre manifestarile antitotalitariste de amploare din Roania. Acest fapt poate fi sustinut si la nivel de mentalitate colectiva, aceea de oameni liberi si neaserviti, daca ne raportam la faptul ca in 1915, la Poenarei, inca se judecau in instanta hotarele delnitelor, in conditiile in care in restul satelor acest poces se oprise la sfarsitul secolului XVII, neemaexistand mosneni.

În perioada comunistă o parte importantă a forței de muncă a fost deplasată spre centrele industrializate, în funcție de distanță, oamenii făcând navetă zilnic, săptămânal sau chiar parasind vatra satului. Evidența populației stabilite din satul Poenarei la recensământul din 2002, confirmă printre altele depopularea masivă a satului : 143 de persoane, 67 bărbați și 76 de femei.

Cea mai reprezentativă clădire din Poenarei și de o mare calitate a arhitecturii este Biserica Cuvioasa Paraschiva din centrul satului. Apar documente din 1648 care confirmă, prin prezenta unor preoți din Poenarei, existența probabil a unor lacase de cult în sat. Locația actuală a bisericii este confirmată în 1858 de o biserică de lemn peste care s-a construit în 1898 o altă de zidărie, peste care s-a ridicat după ruinarea acesteia din urma biserică actuală în 1943.

Există documente care atestă prezenta unor biserici în satul Poenarei, și în anul 1706, însă pe harta Specht din 1789 nu figurează nici un edificiu de cult, de unde rezultă că pe anumite perioade de timp, probabil după ruinarea clădirilor premergătoare, nu a funcționat o biserică în Poenarei.

Biserica actuală este edificată în perioada 1937-1943 și a fost sfiintită la 7 noiembrie 1943. A fost proiectată de arhitectul muscelan Dimitrie Ionescu-Berechet și a fost pictată de Ion și Pantelimon Flesaru din Campulung Muscel. În tabloul votiv al bisericii este Regele Mihai I al României. Construcția s-a acut cu contribuția financiară a familiei Poenareanu și Nanu. Preotul paroh care s-a preocupat de ridicarea bisericii a fost Ioan Constantinescu care a murit în beciurile securității luând parte la mișcarea de rezistență anticomunistă din anii de după război.

O figură emblematică legată de satul Poenarei este Armand Calinescu care din poziția sa de prim-ministru și prieten intim cu generalul Victor Nanu, descendent prin mamă din neamul Poenarenilor, impune personal construcția unui drum modern, pietruit cu piatră cubică care să urce din drumul național DN731 în satul Poenarei. Din păcate după asasinarea acestuia, drumul a fost abandonat pe ultima sa porțiune, însă chiar și astăzi lucrările de terasare și pietruire făcute în 1939 asigură accesul în sat.

Bibliografie selectivă

- H. H. Stahl - Teorii și ipoteze privind sociologia conduitei tributare, București, 1980, p. 12, 67-71 passim.
Dictionar enciclopedic român, vol. IV, Q-Z, București, 1966, p. 308.
H. H. Stahl - Când satele „umblau pe bătrâni”, Magazin istoric, 1968, p. 151-153.
Alexandra Rosetti - Istoria limbii române, vol IV, București, 1966.
H. H. Stahl - Monografia unui sat, ed. A II-a, București, 1939, p. 3.

2. Prezente arheologice in teritoriul administrativ

Teritoriul actual al localitatilor se circumscriu unor arii geografice in care se presupune prin deductii logice, existenta unor comunitati umane inca dinaintea atestarilor documentare. Lipsa unor sapatauri arheologice sistematice duce doar la presupuneri ale continuitatii locuirii pe valea Raului Doamnei.

Fara indoiala zonele cele mai interesante pentru eventuale sapaturi arheologice sunt zona schitului Corbii de Piatra si aria curtii si cimitirului bisericii Nasterea Maicii Domnului si Sfantul Ioan Botezatorul din parohia Alexandria, ambele in satul Jgheaburi.

O alta arie interesanta ar fi vatra satului Stanesti; o alta in vatra satului Corbisorii, in jurul bisercii Nasterea Maicii Domnului de-a lungul strazii Ruginei.

Exista si alte areale interesante pe teritoriul comunei Corbi, separate de vetrele de sat, cum ar fi cautarea vestigiilor monahale din jurul formatiunilor stancoase de la „Piatra Doamnei” sau „Scaunele” din Muchia Mare.

Foarte interesanta ca potential este si Valea Frumoasa –Carstenesti, o platforma deasupra Raului Doamnei la nord de Corbisorii sub care se presupune ca ar fi vestigiile unei cetati medievale. In harta Specht (1789) este figurata o mica aglomerare de constructii, fara a fi figurat insemnul specific de fortificatie pe arealul respectiv, iar la ora actuala este pasune. In lipsa oricaror dovezi documentare nu putem decat sa speculam, ca de pilda, odata cu aparitia razvratirii rumanilor de pe mosia Manastirii Argesului din Corbi si Jgheaburi (in jurul anului 1620 conf. atestari documentare) impotriva birurilor manastirii, si care vor continua pana in jurul anului 1650 acompaniate de fenomene ale „roirii” satenilor, sa fi aparut o mica baza de represiune a Manastirii Argesului pe platoul de la Carstenesti de pe care se putea foarte bine controla drumul pe ambele maluri ale raului si cursul apei. Dar toate acestea sunt presupuneri in lipsa unor verificari arheologice.

Mai mentionam speculatia existentei unor ruine pe Plaiul Oii din zona Corbii de Piatra, care ar fi ramasitele unei curtii feudale apartinand inaintasilor lui Iancu de Hunedoara.

Insa poate cea mai interesanta cercetare arheologica si care este impusa si de valoarea monumentului se invarte tot in jurul Schitului Corbii de Piatra din Jgheaburi. O cercetare si o reconstructie virtuala, de pilda a schelelor chiliilor, bazata pe cercetari serioase arheologice stilistice si ingineresti nu poate decat sa aduca un plus

valoare asezamantului monahal atat din punct de vedere cultural cat si din punct de vedere stiintific.

3. Evolutia statutului administrativ, militar, functional al localitatii

Localitatile Corbi-Jgheaburi, Stanesti, Corbisor si Poenarei au istorii ale evolutiei diferite dupa cum se vede si in istoricele de mai sus, iar pana la reorganizarea administrativa din 1968 ele erau unitati administrative aparte. In linii mari putem vorbi de mosii administrate separat. Corbii si Jgheaburile apartineu de mosia manastirii Argesului, mosia Corbisorilor era proprietate a Manastirii Aninoasa, Stanestii, mosie domneasca, are o istorie specifica de impartire si reorganizare a proprietatilor in functie de boierii dominanti. Poenareii, sat de ciobani, este o localitate care pana tarziu spre 1900 isi raporteaza dezvoltarea la transhumanta, iar mosia sa de asemenea sufera cel mai tarziu proces de trecere din posesiunea mosilor spre proprietari exteriori comunitatii.

Din punct de vedere militar sunt atestati in jurul la sfarsitul sec. XVI si inceputul sec. XVII boieri de tara precum Voico din Corbisor si fii lui, Fatul si Neagoe, precum si Bratul fiul lui Neagoe, ridicati din randul mosnenilor care faceau parte din breasla fiscala a rosiilor, si care aveau obligatia ca in timp de razboi sa se prezinte la oaste cu cal si arme procurate din bani proprii. Drept urmare exista acte de vanzare a delnitelor in schimbul unor cai (probabil de lupta), palose si haine. Delnitele, ocinele sau mosii (denumiri ale proprietatii mosnenilor) se vand catre jupani externi, in sec. XVII si ca urmare a cresterii fiscalitatii catre Curtea Domneasca si Manastiri, pentru plata datoriilor in bani.

Intre localitatile componente cea mai veche atestare se refera la Corbii de Piatra si mosiile aferente, deci la catunele Jgheaburi si Corbi impreuna. In hrisovul emis de cancelaria domneasca a lui Vladislav al II-lea, la 15 aprilie 1456, prin care se confirma jupanului Mogos, stapanirea mai multor mosii, inclusiv a satului «Corbii de Piatra». La 11 iunie 1503, Radu cel Mare intareste jupanitei Musa de la Corbi satele «Corbii de Piatra, toti, cu tot hotarul». Satul apare, ulterior, in mai multe documente, fiind intarit manastirii Corbii de Piatra, pe care a ridicat-o jupanita lui Hamza, monahia Magdalena.

Satul Stanesti apare initial in hrisovul domnului Radu cel Mare din 19 iunie 1502, prin care se intareste o ocina a lui Mogos si fratelui sau Nanul, atestata de pe

vremea domniei lui Vlad Calugarul (1482-1495).

Satul Poenarei este mentionat in hrisovul voievodului Radu de la Afumati din 10 noiembrie 1528, in care se precizeaza hotarul Poenareilor. La 1 iunie 1598 Mihai Viteazul intareste lui Manea ocina in Stanesti. Printre martorii care apar in acest document se afla si Serbu din Poenarei.

Satul Corbisorii este consemnat initial in actul emis de cancelaria domneasca a lui Alexandru Mircea sin 28 mai 1575, cand printre boerii care au judecat o pricina se afla si «Razanda din Corbisorii».

In anul 1899, comuna rurala Corbi din judetul Muscel se compunea din doua catune mari : Corbi (cu unitatile teritoriale Piua, Alexandria si Jgheaburi) si Zboghitesti (in prezent sat component al comunei vecine Nucusoara.

In decursul timpului, ca urmare a schimbarii legilor de administrare teritoriala, satul Corbisorii a format singur comuna Corbi sau impreuna cu satele Stanesti, Paraesti si Poduri au format comuna Stanesti. In perioada anilor 1943-1945 satul Corbisorii apare ca facnd parte din comuna Stanesti.

In anul 1968, in urma legii 2 privind organizarea administrativa a Romaniei, intra in componenta comunei Corbi catunele: Corbi, Jgheaburi, Corbisorii, Poenarei, Stanesti, si Poduri. Piua intra in componenta satului Corbi si Paraestii in cea a satului Stanesti.

4. Evolutia structurii etnice si a apartenetei religioase a populatiei

Despre structura etnica a satelor s-au descoperit prea putine documente care sa aduca mai multa lumina depre timpul dinainte de sec.XVIII. Se presupune logic ca in secolul XII-XIII populatia era compusa majoritar din vlahi, urmasi ai populatiei mixte daco-romane, cumani, probabil minoritati de sasi, slavi, armeni, greci. Despre aparteneta religioasa in secolele XII-XIII se poate presupune ca populatia vlaha era crestinata in mare parte pe filiera tarilor Bulgari. Despre credinta cumaniilor se presupune ca au fost crestinati de catre unguri ceea ce explica trecerea lor in Ungaria odata cu navalirea tatarilor.

Din sec. XIV-XV se poate vorbi de o poulatie stabila, mosneni de credinta creстина ortodoxa ca urmare a aparitiei schiturilor monahale in zona.

Un episod aparte il detine migratia populatiilor de religie ortodoxa din marginimea Sibiului, si in special din localitatea Jina, ca urmare a prigoanei catolice,

stabiliti in Corbi si cu precadere in Jgheaburi. Migratiile de populatii de la nord de Carpati au permanenta incepand din sec.XV si continua si in sec XVIII.

Intr-o jalba din 1825 a carturarului monah Naum Ramniceanu catre domnitorul Grigore Ghica, explica una din aceste migratii de populatii conduse de bunicul sau in jurul anului 1765 si stabilirea familiilor lor de catre «vladica de la Arges ... i-a asezat el insusi in jurul bisericii din Jgheab». Migratia populatiilor se realiza cu bunuri, cu bani, cu vite si oi. De asemenea populatiile ardeleno aveau si pregatire militara superioara, fapt consemnat in mai multe documente. In fapt pe fondul saracirii rumanilor pamanteni si a roirii acestora de pe pamanturile manastirilor si a boierilor, aceste populatii calificate si mult mai instarite de la nord de Carpati erau bine venite si impamantenate cu drepturi si facilitati fiscale peste drepturile localnicilor. Insa in timp aceste facilitati dispareau, ca urmare si nemulțumirea urmasilor lor, care releva din jalba lui Naum Ramniceanu.

Emigrantii ardeleni stabiliti in Corbi reprezentau, conform cartografiei din anii 1773-1774 de la Moscova, o posibila rezerva pentru constituirea unitatilor operative de sub conducerea ofiterilor rusi in eventualitatea unui conflict cu Imperiul Otoman. «Intr-un singur sat, Corbi-Muscel au fost colonizati 154 de ungureni pusi sub protectia directa a feldmaresalului Rumiantev», se precizeaza in cartografia mentionata.

In prezent populatia comunei este crestin-ortodoxa.

5. Evolutia ocupatiilor populatiilor; ocupatii traditionale persistente

In anul 1838, potrivit cartografiei realizate, satul Corbi cuprinzand si catunele Sboghitesti si Jgheaburi avea 279 familii, Stanesti 103, Corbsori 78 si Poienarei 57.

In anul 1861 se inregistreaza o crestere substantiala: Corbi cuprinzand si catunul Sboghitesti, avea 314 case si 330 familii, Stanesti, cu catunul Paraiesti, avea 164 case si 172 familii, Corbsori 98 case si 102 familii, iar Poienarei numai 61 case si 60 familii.

La sfarsitul secolului al XIX-lea, pe teritoriul actual al localitatii, erau organizate comunele: Corbi, Corbsori, Stanesti si Poienarei.

Comuna Corbi era compus din satele: Corbi, Jgheaburi si Sboghitesti, inregistrandu-se o populatie total de 1553 locuitori, respectiv 400 familii si un fond locativ de 396 case.

Locuitorii se ocupau, în special, cu creșterea animalelor cu precădere oi, dar și porci și vite. În aria localității, pe râul Doamnei funcționau 5 fierăstraie, 2 mori, 3 pive și o darsta pentru făcut sâricile.

Comuna Corbitori era compusă dintr-un sat, înregistrând o populație de 700 locuitori, respectiv 130 familii și un fond locativ de 130 case.

Locuitorii se ocupau cu agricultura, creșterea vitelor, facerea sitei, branzeturi, lana, tuica, haine, plocade, fote, procoave, zeghi. Sita se desfacea la Pitești, iar celelalte, parte în comun, parte în orășelele Curtea de Argeș și Râmnicu Valcea.

Comuna Stănești era compusă din 3 sate: Stănești, Părăiești și Podurile, înregistrându-se o populație totală de 988 locuitori, respectiv 210 familii.

Locuitorii se ocupau cu „agricultura, creșterea vitelor, facerea cherestelei, comerțul și, în special, cu chirigia, căci transportau în țară lemnăria și piatra din comună”.

Comuna Poienarei era compusă dintr-un sat, înregistrând o populație de 336 locuitori, respectiv 56 familii și un fond locativ de 65 de case.

Locuitorii se ocupau cu „agricultura, creșterea vitelor, aducerea bilelor și bustenilor pe care-i prefăc în scânduri și sita și pe care le vând în orășelele: Pitești, Craiova etc.”. În aria localității, pe râul Doamnei, funcționau „o piva, o moară și patru fierăstraie care tăiau anual 9300 capete scânduri”.

La 1 iulie 1970 se înregistrau în comuna 5082 locuitori (2242 bărbați și 2840 femei). Conform recensământului din 15 martie 1966 repartitia populației pe sate se prezenta procentual astfel: Corbi (34), Corbitori (20), Jgheaburi (11), Poduri (9), Poienarei (7), Stănești (19). Se consemna un fond locativ format din 1614 locuințe repartizate astfel: Corbi 507, Corbitori 332, Jgheaburi 162, Poduri 137, Poienarei 135, Stănești 341.

Conform datelor statistice din anul 1986, suprafața totală a comunei înregistra 57 km², iar populația totală 5228 locuitori, media fiind de 91 locuitori pe km². Dezvoltarea edilitară gospodărească a localităților este relevată prin existența a 1824 locuințe, din care 6 proprietate socialistă, suprafața locuibilă înregistrând 49000 mp, iar lungimea strazilor 46 km. Sub raportul dezvoltării economice, valoarea producției industriale se ridică la 9 milioane lei.

În domeniul agriculturii, se înregistrau 1779 gospodării ale populației. Suprafața totală de 5652 ha era, în anul menționat, structurată astfel: 4508 ha teren agricol, 211 ha teren arabil, 1837 ha pășuni, 1546 ha fanete, 914 ha livezi și pepiniere

pomicole, 870ha teren forestier, 59ha ape si balti, 46ha drumuri, 81ha constructii si curti, 88ha stancarii, pietrisuri, nisipuri, ravene si rape.

Dezvoltarea retelei comerciale este reprezentat prin 19 unitati comerciale cu amanuntul din care: 4 magazine alimentare, 8 nealimentare, 4 mixte si 3 unitati de alimentatie publica.

In domeniul instructiei publice, se consemneaza existenta a 10 unitati de invatamant, din care: 5 gradinite, 5 scoli primare si gimnaziale dispunând de 4 laboratoare, 31 sali de clasă si 1 atelier.

Dezvoltare culturala si artistica a comunei este consecinta activitatii desfasurate de cele 3 camine culturale, 3 cinematografe, 5 biblioteci publice cu un fond de 18642 volume, precum si a existentei celor 473 aparate de radio si 500 de televizoare inregistrate în anul 1986.

În domeniul ocrotirii sanatatii populatiei, se consemnează existenta unui dispensar deservit de 5 medici si 9 cadre sanitare cu pregatire medie.

Ponderea economica a comunei, în anul 1986, este ilustrată prin existenta, pe teritoriul sau, a două mori si a unei brutarii.

În acelasi context al dezvoltarii economice a comunei, se circumscrie activitatea celor 19 ateliere, din care: 1 de cizmarie, 3 de croitorie, 5 de tamplarie, 1 de covoare, 1 de blanarie, cojocarie, 2 de frizerie, 1 de productie a bataturilor racoritoare, 1 de caramidarie, 1 de reparatii electrocasnice, 1 darstă si 2 darace de lana.

6. Evolutia teritoriului administrativ si intravilan

Surprindem pentru prima data teritoriul administrativ al satelor mai sus amintite in Harta Austriaca din 1790.

Ca urmare la 1789 sunt redate dezvoltarile mai ample de pe ambele maluri ale Raului Doamnei : Corbi si Jgheaburi cu o evidenta separare intre parohia Alexandria si cea a schitului Corbilor de Piatra pe malul stang. Catunul Piua nu pare sa fiinteze la acea data. Toate nucleele sunt denumite Corbi. Mentiunea Jgheaburi nu exista pe acesta harta.

Corbisorii sunt de asemena evidentiati pe malul stang al Raului Doamnei, in sa imprejurul lor sunt cateva mici puncte de locuire imprastiata.

Poenarei pare sa aiba aria dezvoltarii satesti foarte apropiata de cea actuala

ceea ce sustine mentinerea pana foarte tarziu a dedinei mosnenilor si rezistenta la intrainarea ei.

Stanesti este format din doua nuclee : Stanesti si un altul pe zona unde astazi avem zona Paraesti, inasa ca si in cazul de la Corbi nu este mentionat decat numele Stanesti pentru toata zona.

Poduri nu exista pe harta Specht si banuim ca incepe sa se dezvolte ca largire a satului Stanesti pe malul drept al raului Doamnei, dupa 1800.

Tot dupa 1800 banuim ca apare si zona Piu din Corbi, pe malul stang al Raului Doamnei la nord de parohia Alexandria. Nucleul Stanesti si Paraesti se unesc si apare si mahalaua Ureanu la sud de Stanesti si Paraesti.

Tot dupa 1800 apar bisericile din satul Corbi si din Paraesti si la 1945 biserica din Poenarei.

La ora actuala distanta dintre Corbi-Jgheaburi, Corbisorii, Poenarei si Stanesti a ramas apreciabila (cca 6-10km) ca si in harta Specht. Acesta intareste faptul ca in procesul dezvoltarii urbane, satele s-au indesiit si au ocupat intensiv vetrele istorice si mai putin s-au dezvoltat prin migrarea de-a lungul drumului principal care le uneste.

7. Evolutia reglementarilor edilitare si urbanistice

Centrul dezvoltarii din comuna Corbi ramane Schitul Corbii de Piatra. Binenteles ca existau fome statesti si inaintea infiintarii acestuia, inasa odata cu aparitia sa si donarea intregii mosii a satului Jgheaburi si Corbi catre manastire si apoi, in scurt timp, transformarea schitului in metoh al Manastirii Argesului, polarizeaza o anumita traiectorie a dezvoltarii urbane si o constanta in modelul de administrare a teritoriului pentru intreaga zona. In lipsa unor cercetari arheologice este greu sa stabilim daca asezarea de pe malul stang al raului Doamnei si Schitul precede cu mult dezvoltarea de vis-a-vis numita Corbi inasa consider ca exista cateva elemente definitorii care sustin ipoteza ca vatra satului Corbi a fost in Jgheaburi. In primul rand ca argument trebuie sa evidentiez ca atat Stanestii cat si Corbisorii sunt dezvoltari pe malul stang al raului, acest lucru ne face sa ne gandim la o anumita ordine in infiintarea asezarilor. Tot acest rationament ne duce si cu gandul la ipoteza ca drumul principal mergea pe malul drept pana la stanca Schitului si abia in dreptul schitului Corbii de Piatra, exista un vad (exista si acum si este mentionat

si la 1789) de trecere a drumului pe malul drept. In cazul in care se demonstreaza existenta unei cetati pe plaiul de la Carsteneti, la nord de Corbisori, tot pe malul stang al raului putem sustine cu atat mai mult acest rationament.

Modelul trecerii in posesie a mosiei satului ca in cazul Corbi este continuat la Corbisori care devine sat al Manastirii Aninoasa inchinata la randul ei mai inatai Manastirii Campulungului si apoi trecuta in administrarea Mitropoliei Bucurestilor. Asemenea, la Stanesti, jumătate din mosia satului trece in administrarea Manastirii Campulung Muscel. Exista o concluzie a acestor treceri in posesie, timpuriu la Corbi in sec.XVI si apoi in sec XVII si la Corbisori si Stanesti : lipsa unor curti boieresti. Binenteles ca existau boieri de tara insa acestia nu erau suficient de instariti sa ridice constructii de o anumita prestanta, iar administratiile manastiresti nu erau interesate de constructia unor centre administrative. Drept urmare foarte tarziu apar constructii edilitare ale comunitatii, in fapt dupa 1864, odata cu secularizarea averilor manastiresti, prin aparitia unor scoli, bai si primarii situate in intersectiile principale ale satelor, avand si rolul de piata publica. Putem spune, in concluzie ca dezvoltarea localitatilor ramane din punct de vedere urbanistic vernaculara, constructiile fiind dictate de natura terenului pe care se putea construi si de impartirile delnitelor intre membrii familiei.

Un episod aparte il are impamantarea in sec.XVIII si XIX a emigrantilor ardeleni din Jina in Jgheaburi, cu acceptul Manastirii Argesului. Nu avem insa cum sa sustinem o eventuala influenta a cestora in dezvoltarea urbana a localitatii, mai ales ca impamantarea s-a produs tarziu, cand parcelarul si trama stradala erau cu siguranta stabilite in cea mai mare parte.

Ramane ca atare, ca element inspiratoriu in plan urban tot schitul Corbii de Piatra, intrati in constiinta locuitorilor. Acest lucru este sustinut si de faptul ca in ciuda constructiei altor biserici de mir in sec XVIII, XIX si XX, asezamantul nu a fost lasat sa se ruineze de catre locuitori, in ciuda locatiei sale excentrice fata de restul satelor si desi autoritatile si biserica au sustinut sporadic ingrijirea sitului.

Poenareii au o istorie total diferita in acest aranjament urbanistic, nefiind in primul rand sat langa malul raului, de trecere, ci mai degraba un catun «de munte», infiintat intr-o mica depresiune la o alitudine de cel putin 300m peste satele din vale. Este greu sa apreciem inceputurile satului Poenarei, insa cel mai probabil este vorba de dezvoltarea unor zone de stana a unor ciobani vlahi. Zona se tranforma in timp in asezare cu locuinte permanente, iar pamanturile destelenite devin mosie a

comunitatii, in devalamasie pana in sec.XVII. Fiind greu accesibila si foarte ascunsa intre paduri, ramane o locatie dedicata crescatorilor de animale, care practicau transhumanta si se sustine ipoteza unei populatii seminomade si neaservite pana foarte tarziu in sec.XVIII.

8. Evolutia tramei stradale si a parcelarului

Trama stradala principala vizibila in Harta Austriaca este mentinuta si in actualitate. Aparitia drumurilor laterale, interne in cadrul satelor, a ulitelor si intersectiilor a fost dictata de natura terenului pe care se putea construi si de impartirile delnitelor intre membrii familiei. Aparitia unor poduri in sec XIX in dreptul satului Stanesti, Corbisori si Corbi duce la dezvoltari satesti in cazul satelor Poduri si Piua si la o mai buna circulatie intre malurile Raului Doamnei.

Banuim ca inainte se folosisera exclusiv vadurile din dreptul satului Jgheaburi si vadurile de la nord si sud de Corbisori, figurate la 1789 in harta Specht. Exista un numar de legende locale cu personaje si caravane pierite in apele raului, la incercarea trecerii acestuia.

9. Evolutia fondului construit; tipologia si caracteristicile acestuia; amenajari

Arhitectura populara traditionala este specifica zonei montane a Muscelului.

Locuintele taranesti vechi, construite din barne de lemn pe temelii suprainsalitate de piatra, prezinta, la fatada principala, o prispa, iar in partea posterioara, un celar cu rol de depozit pentru produse agricole. Planul cvasi-generalizat cuprindea o tinda centrala din care se accede in camerele laterale, cea situata spre sosea fiind „odaia curata”.

Specificitatea constructiilor de locuit, edificate la sfarsitul secolului al XIX-lea si inceputul secolului XX, consta in disponerea, la nivelul superior, a spatiilor destinate locuirii, iar la nivelul inferior, a spatiului pentru depozitarea produselor agricole.

Constructiile au la parter o usa grilata din stejar, prin care se asigura accesul in garliciul dimensionat in raport cu limitele salii etajului, iar printr-o usa cu balturi masive din stejar, accesul in pivnita propriu-zisa compartimentata cu rafturi de lemn pentru depozitarea alimentelor.

Accesul la etaj este dispus lateral, o scara construit din trepte de scânduri sau

din lespezi de piatra fiind mascat de un parapet de zid. Planul afectat spatiului de locuit este compartimentat: tind – prin care se patrunde in „odaia de locuit” si în „odaia curata”.

Ansamblul gospodaresc cuprinde : casa de locuit, grajdul cu pod (din barne verticale inchise cu blani cioplite, incheiate in scorburi, podul pentru fan avand peretii din sipci patute in patratele), bucataria de vara, numita ghireta, care reproduce, la dimensiuni reduse modelul arhitectural al casei, cotetul porcului si cotineata pentru pasari.

Mentionam ca toate constructiile din gospodarie aveau acoperisul din sita de brad batuta la unul, doua sau trei randuri, in functie de posibilitatile materiale ale satenilor dar si de importanta fiecărei constructii.

Prima etapa a dezvoltării arhitecturale locale, caracteristica perioadei feudale, cuprinde casele joase cu un singur cat, fara prispa, cu pereti din barne rotunde, tencuite si zugravite cu var alb.

A doua etapa incepe la mijlocul sec.XIX si se caracterizeaza prin extinderea constructiilor cu doua caturi, pentru parter folosindu-se caramida si piatra, iar pentru etaj barne cioplite invelite in lut si varuite.

A treia etapa istorica corespunde primei jumatați a sec.XX si se remarcă prin generalizarea caramizii atat la casele joase cat si la cele ridicate pe garlici, a odaii curate si a prispei ; de asemenea sunt tot mai des folosite elementele de decor traforat si aplicatiile de lut colorat.

Din arhitectura perioadei interbelice se conservă constructii publice de exceptie: Caminul cultural Stanesti, Scoala generala Stanesti, precum si unicate de arhitectură neoclasică (Casa Comandasescu) sau ale arhitecturii taranesti (Casa inv. Crinu din Stanesti, Casa invatator Popescu din Poienarei, casa Turculetu din Corbi).

O realizare remarcabila a arhitecturii ecleziastice o constituie Biserica satului Poienarei, edificat între anii 1937-1943, dupa planul arhitectului V. Ionescu-Berechet.

10. Operatiuni urbanistice importante (parcelari, demolari, terasari de artere de circulatie noi, lucrari hidrotehnice, amenajari de suprafete plantate, samd)

La nivelul comunuei Corbi putem sustine ca operatiuni urbanistice importante aparitia podurilor peste Raul Doamnei in sec.XIX-XX.

Referitor la dezvoltarea parcelarului la nivelul satelor am dezvoltat in capitolele anterioare modul istoric de impartire si instrainare a mosiilor comunitatilor. Mosiile in devalmasie s-au impartit intre membrii familiilor si s-au instrainat bucata cu bucata, ulterior intrand in posesia manastirilor. Terenurile agricole erau obtinute prin despaduriri si desteleniri, initial in cadrul mosiei in devalmasie, aveai atat pamant cat desteleneai. Livezile si fanetele aveau si au si acum o pondere mult mai importanta, dat fiind clima si ocupatia de baza a locuitorilor dedicata cresterii animalelor.

11. Concluzii referitoare la vechimea constructiilor si a amenajarilor urbane (strazi, plantatii, pietre) si la evolutia urbanistica a localitatii

Cele mai vechi constructii din comuna Corbi, la ora actuala raman asezamintele de cult : Biserica Sfanta Treime din Corbi, biserica Nasterea Maicii Domnului si Sfantul Ioan Botezatorul din Jgheaburi, biserica Nasterea Maicii Domnului si Sfantul Ierarh Nicolae din Corbisori, Biserica Sfanta Treime si biserica Sfintii Voievozi din Stanesti, si binenteles Biserica Sfintii Apostoli din schitul Corbiei de Piatra sec.XVI.

Din punct de vedere urbanistic satele din Corbi au o dezvoltare mai accentuata dupa jumatatea sec.XIX.

III. IDENTIFICAREA VALORILOR DE PATRIMONIU CONSTRUIT

1. Identificare constructiilor valoroase

Constructiile valoroase au fost identificate in studiul de fata pe mai multe criterii:

- **vechimea cladirilor**
- **studiu stilistic**
- **valoare istorica si memoriala**

Sunt uprinse in aceasta categorie cladiri, strazi, situri care pasteaza memoria unor evenimente petrecute sau personalitati care si-au desfasurat o parte din activitate in acel cadru.

- **valoarea ambientala**

Este unul din criteriile de valoare foarte important al fondului construit, care poate suferi major la modificari minore urbane. Valoarea ambientala este esentiala

in cazul siturilor istorice sau a cladirilor istorice din cadrul oraselor care au suferit transformari de scara. Prin valoarea ambientala se pastreaza identitatea si caracterul unei zone vechi, si este data de proportiile urbane ale ansamblului, culori, plantatii samd. si care trebuie pastrat atunci cand exista, sau creat in cazul cladirilor singulare sau a siturilor disparate intr-un tesut urban descompus.

- studii anterioare

2. Identificarea amenajarilor valoroase

Criteriile de identificare a amenajarilor valoroase sunt

- vechimea amenajarii,
- functiunea (loisir, administrativa, memoriala, utilitara etc)
- valoarea ambientala si peisagera in context cu fondul construit

Concluzii:

- In satul Jgheaburi prezenta stancii schitului Corbii de Piatra si a bisericii rupestre
- In imediata apropiere a satului Corbi prezenta stancilor din Muchea Mare
- In Poenarei, chiar drumul de acces spre sat are valoare ambientala si sustine puncte de belvedere pe parcurs ; satul Poenarei in zona centrala are de asemenea o valoare a ambientului construit in relatie cu mediul
- In Stanesti zona Paraesti are de asemenea o valoare a ambientului construit in relatie cu mediul

3. Identificarea spatiilor si perspectivelor valoroase

- perspective istorice (vechime)
- puncte de belvedere naturale
- trasee cu perspectiva surpriza, repere si semnale

Concluzii: Schitul Corbii de Piatra este un punct de belvedere naturala si perspectiva istorica. Trasee cu perspectiva surpriza gasim in toate satele din comuna Corbi.

4. Date semnificative referitoare la constructii si amenajari

- Schitul Corbii de Piatra si Biserica rupestra Sfintii Apostoli din Jgheaburi sec.XIV-XV - 1814
- Biserica Sfanta Treime din Corbi 1830
- Biserica Nasterea Maicii Domnului si Sfantul Ioan Botezatorul din Jgheaburi 1956
Pe locul unei biserici consemnate in sec.XVI. In 1789 in harta Spect apare figurata o biserica pe locul respectiv
- Biserica Nasterea Maicii Domnului si Sfantul Ierarh Nicolae din Corbitori 1856
Pe locul unei mai vechi datand din 1786. In 1789 in harta Spect apare figurata o biserica pe locul respectiv
- Biserica Sfanta Treime din Stanesti 1834. In 1789 in harta Spect apare figurata o biserica pe locul respectiv
- Biserica Sfintii Voievozi din Stanesti-Paraesti 1816

5. Concluzii referitoare la elemente care necesita protectie si la natura acestora

Studiul istoric general pentru comuna Corbi doreste sa exemplifice metode de lucru pe tesuturi urbane istorice aflate disparat in cadrul unor sate care au suferit si sufera modificari complexe si de cele mai multe ori aleatoare implicand destructurari grave de la nivelul zonei istorice pana la scara intregii localitati.

Ca o caracteristica generala se constata ca majoritatea tesuturilor vechi care s-au pastrat au un continut bogat de elemente si obiecte arhitecturale de valoare, care necesita protectie in ansamblu si care au deja clasari in listele de protectie si propuneri suplimentare inca din cadrul Studiului Istoric general din 1999.

O alta caracteristica specifica sunt monumente clasate sau cladiri valoroase care nu au fost clasate, ramase singulare intr-un context total nou si care si-au pierdut din acest motiv zona de protectie naturala data de o eventuala vecinatate cu un mediu construit proportional cu scara initiala.

Cu alte cuvinte putem concluziona ca aceste zone sunt :

- Zone de tesut istoric care ar necesita protectie si care sunt protejate pe elemente-cladiri, la nivel legislativ. Ex. Case traditionale precum Casa Dumitru Turculetu si anexa str. Voicu Corvin nr. 199 din Corbi
- zona complexe mixte ca structura istorica si vecinatati imediate, inclusiv din punctul de vedere al functiunilor imediate. Ex. Schitul Corbii de Piatra
- «zona istorice gri» fara elemente surprinzatoare dar care in contextul unei

dezvoltari durabile pot sustine prin diverse elemente precum (parcelar, proportie-aliniament, fond construit etc.) situri sau elemente construite de valoare din vecinatate. Ex. Strada Paraesti

- zone istorice de interes major local sau national. Ex. Schitul Corbii de Piatra, Biserica Sfintii Voievozi cu intreg ansamblul, Biserica din Poenarei cu intreg ansamblul
- constructii si elemente urbane construite dispartate sau pierdute de contextul istoric, de interes major local sau national. Ex. Schitul Corbii de Piatra, crucile de piatra si troitele raspandite pe toata suprafata comunei in intravilan si in extravilan
- zona cu disfunctii la nivelul localitatii. Ex. Zona centrala a Satului Corbi si Corbisori

Analiza trebuie sa aiba in vedere :

- delimitarea optima a zonelor de interventie si/sau de protectie pentru protejarea unui sit istoric sau a unei constructii istorice
- definirea activitatilor posibile in acea zona sautsi cladire din punct de vedere al dezvoltarii durabile in contextual actual

Ca o prima masura consideram esentiala determinarea zonei de studiu in actualul context urban pentru fiecare element construit sau sit in parte la nivelul unor viitoare studii zonale. Asta deoarece in cadrul unui tesut urban care a suferit transformari radicale intr-un interval redus de timp aplicarea unei formule de protectie generale la scara localitatii nu poate fi viabila. In conditiile unei dinamici economice aleatoare si a inexistentei unei legislatii care sa permita masuri punitive reale pentru nerespectarea unor prevederi de protectie a fondului construit istoric, singura masura reala pe care o putem sugera este studierea fiecarui caz in parte si propunerea lui spre protectie intr-un cadru care sa-i dea sens cultural si functiune in actualul context urbano-economic.

IV. DEFINIREA SI DELIMITAREA ZONELOR ISTORICE DE REFERINTA

1. Definirea zonelor istorice de referinta – nota metodica

a. descrierea metodelor de definire a zonelor istorice de referinta

In cazul satelor din comuna Corbi metoda de definire a zonelor istorice de referinta este legata in primul rand de limitele geografice care din punct de

vedere istoric au creat limite naturale si, pe de alta parte, de evolutia istorica care a determinat o dezvoltare in trepte determinate de evenimente istorico-politice. Aceste evenimente au determinat rupturi in evolutia localitatilor care pot sa determine trei mari zonari istorice de referinta. Aceste perioade determinante in evolutia satelor au fost pana in sec.XVIII, apoi sec.XIX pana in 1945 si ultima perioada 1945 pana in prezent.

b. criteriile de definire/delimitare a zonelor istorice de referinta

Criteriile de definire si delimitare a zonelor istorice de referinta sunt determinate de parcelar, trama stradala, aliniamente si tip de locuire si mod de ocupare al parcelei.

c. delimitarea zonelor istorice de referinta

Delimitarea zonelor istorice de referinta se face pe baza suprapunerilor de harti istorice, comparatii de ridicari topografice, izvoare scrise cu descrieri ale anumitor obiective, martori fotografici si stampe.

Am considerat trei zone istorice de referinta in cadrul corpului intravilan al comunei Corbi:

- zona istorica determinata de la inceputurile vetrei orasului pana in sec.XVIII – **ZIR I**
- zona istorica din sec.XIX pana la sfarsitul celui de-al doilea razboi mondial – **ZIR II**
- Zona istorica determinate de perioada post razboi pana in actualitate – **ZIR III**

d. piese scrise si desenate explicativ

vezi plansa nr. SIG 03

2. Zonele istorice de referinta din teritoriul administrativ

a. listarea zonelor istorice de referinta, dupa caracteristicile acestora

ZIR I dezvoltarea urbana pana la 1789, situatie prezenta in harta Specht

ZIR II dezvoltarea urbana dupa 1789 si sfarsitul Celui de-al Doilea Razboi Mondial cu extinderile teritoriale ingloband catunele limitrofe

ZIR III dezvoltare urbana din perioada comunista pana in actualitate

b. schema cu evidentierea zonelor istorice de referinta (limite, tipuri)

vezi plansa nr. SIG 03

V. DEFINIREA SI DELIMITAREA ZONELOR CONSTRUITE ISTORICE PROTEJATE

1. Sinteza dezvoltarii urbanistice a teritoriului administrative

In urma analizarii hartilor, reprezentarilor cartografice si izvoarelor scrise ale satelor componente ale comunei Corbi consideram ca dincolo de specificul zonal si traditional al ocupatiilor cele patru mari dezvoltari satesti au avut istorii si dezvoltari administrative diferite. Corbii si Jgheaburile au devenit timpuriu in totalitatea lor (sec.XV-XVI) posesiuni ale Manastirii Argesului, dezvoltarea acestor sate fiind direct legata de soarta manastirii. Taranii au devenit in cel mai scurt timp « rumani » iar dezvoltarile urbanistice s-au raportat doar la dorinta manastirii de a exploata mai bine posesiunea. In sec XVIII sunt introduse enclave masive de tarani ortodoxi ardeleni in vatra satului Jgheaburi. Satele Corbisorii si Stanesti calca pe urmele satului Corbi. Corbisorii, in intregime, devin in sec. XVII posesiunea Manastirii Aninoasa si in scurt timp transferata Mitropoliei Bucurestiului. La Stanesti posesiunile boierilor locali si ai mosnenilor rezita mai mult timp si doar jumătate din mosia satului ajunge in posesiunea Manastirii Campulung Muscel in sec.XVII. Nu este poate o intamplare, sub acest aspect al detinerii proprietatii si al unei populatii satesti mai libere si mai asezate, ca la Stanesti si Paraesti gasim constructii taranesti mai ample si chiar conace de tara datand din sec XIX.

Poenareii au o istorie iesita din contextul descris mai sus. Satul, probabil si datorita izolarii sale geografice, a suprafetelor agricole reduse, dar si faptului ca populatia practica transhumanta, isi pastreaza mosia in devalmasie pana foarte tarziu. Apare familia de mici boieri de tara Rucareanu (mai tarziu Poenaru) si exista cateva posesiuni ale Manastirii Campulungului inasa acestia nu reusesc sa preia decat o mica parte a mosilor Poenareilor. In 1915 se judeca inca la tribunal procese de hotare de delnitate din Poenarei.

2. Sinteza dezvoltarii urbanistice a localitatilor componente

Spre sfarsitul sec.XVIII si in sec. XIX nucleeele satului Stanesti se unesc cu Paraestii si apare si mahalaua Ureanu. La inceputul sec. XIX incepe sa se

dezvolte satul Poduri de pe malul drept al Raului Doamnei.

La inceputul sec. XIX Satul Corbi se intinde spre nord si sud pe drumul principal si apare mahalaua Piua la nord de parohia Alexandria din Jgheaburi.

Poenareii raman practic neschimbati ca intindere din sec.XVIII.

Corbisorii se intind dupa sec.XVIII spre est pe ulita Ruginei, si sud pe soseaua principala, spre Stanesti.

3. Definirea zonelor construite protejate – nota metodică

a. descrierea metodei de definire a zonelor construite protejate

Zonele construite protejate din cadrul comunei Corbi s-au definit prin studiul documentelor cartografice, istorice, prin inspectii de teren si nu in ultimul rand printr-o analiza a acestor zone in contextul urban social si economic actual.

b. criteriile de definire si delimitare a zonelor construite protejate

Criteriile de definire si delimitare a Zonelor construite protejate sunt:

- zone de tesut istoric urban compact
- elemente urbane istorice de tip memorial si de reper
- elemente urbane si constructii listate in LMI 2004
- zone naturale care definesc formal si dau caracter la nivel local sau la scara comunei

c. definirea zonelor construite protejate, dupa tip si grad de protectie

Consideram ca exista trei mari grupe de Zone Construite Protejate in functie de tipologia lor sau de caracterul lor de unicat. Acesta definire este acordata in contextul urban si socio-economic actual. Bineinteles ca in cadrul Regulamentelor care insotesc Zonele Construite Protejate exista reglementari cu caracter unitar pentru intreaga zona istorica protejata a comunei Corbi.

- ZCP de tip **unicat, reprezentative la nivel national si cu functiuni urbane major reprezentative**: ZCP nr.12 Schitul Corbii de Piatra
- ZCP de tip **unicat, reprezentative la nivel local si cu functiuni urbane major rezidentiale**: ZCP nr.1-7, 9-11, 13-19, 21-23, 25-28, 30-32, 34, 35, 37-39
- ZCP de tip **centru periferic**: ZCP nr. 8, 20, 24, 29, 36, 40 Centre satesti – zone in care spatiul si functiunea dominantă este reprezentativa cu caracter local.

La toate aceste Zone Construite Protejate gradul de protectie este maxim dat fiind importanta nationala sau locala a anumitor zone sau gradul de periclitare a

elementelor arhitecturale, urbane sau naturale care le constituie.

d. descrierea naturii si calitatii zonelor construite protejate

ZCP nr.1 (plansa SIG 10a)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti izolate, de buna calitate arhitecturala. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealiniat si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.2 (plansa SIG 10a)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti izolate, de buna calitate arhitecturala. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealiniat si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.3 (plansa SIG 10b)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada principala Voicu Corvin (drum national) densitatea acestor case este mult mai mare, ceea ce confirma vatra satului Corbi pe acesta artera.

ZCP nr.4 (plansa SIG 10c)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti izolate, de buna calitate arhitecturala. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealiniat si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.5 (plansa SIG 10c)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada principala Voicu Corvin (drum national) densitatea acestor case este mult mai mare, ceea ce confirma vatra

satului Corbi pe acesta artera.

ZCP nr.6 (plansa SIG 10d)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada principala Voicu Corvin (drum national) densitatea acestor case este mult mai mare, ceea ce confirma vatra satului Corbi pe acesta artera.

ZCP nr.7 (plansa SIG 10d)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti izolate, de buna calitate arhitecturala. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealinate si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.8 Ansamblul Sfanta Treime Corbi(plansa SIG 10e)

- Zona poate fi considerata cea mai valoroasa din satul Corbi. Reprezinta zona de protectie minimala a Bisericii Sfanta Treime. In acesta zona de centru satesc avem si primaria comnei Corbi si din acesta zona se face trecerea din soseaua nationala pe unicul pod spre satul Jgheaburi si Schitul Corbiei de Piatra. Ansamblul propus va cuprinde biserica noua, cimitirul si clopotnita
- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Biserica Sfanta Treime 1830 (AG-II-m-B-13605)

ZCP nr.9 (plansa SIG 10e)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti izolate, de buna calitate arhitecturala. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealinate si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.10 (plansa SIG 10f)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Jgheaburi, probabil zona unde au fost stabilite in sec.XVIII enclavele de tarani ardeleni. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti izolate, de buna calitate arhitecturala. Totusi prin comparatie cu zonele

de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealiniat si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.11 Ansamblul Bisericii parohiei Alexandria «Nastera Maicii Domnului si Sfantul Ioan Botezatorul» (plansa SIG 10f)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Jgheaburi, probabil zona unde au fost stabilite in sec.XVIII enclavele de tarani ardeleni. Biserica este construita in sec.XXI pe locul unor biserici anterioare datand din sec.XVI. Ansamblul propus va cuprinde cimitirul si clopotnita.

ZCP nr.12 Ansamblul Schitul Corbi de Piatra (plansa SIG 10g)

- Zona situata in satul Jgheaburi poate fi considerata cea mai valoroasa din intreaga comuna Corbi, de interes national. Reprezinta zona de protectie minimala a Schitului Corbii de Piatra. In aceasta zona de protectie avem pe langa obiectivele clasate in LMI 2004 si fronturile stradale ale Strazii Manastirii in care avem trei locuinte izolate valoroase care necesita clasare nominala.
- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Ansamblul Biserica rupestra Sf. Apostoli – Jgheaburi (AG-II-a-A-13710) Str. Manastirii nr.10 cuprinzand Biserica rupestra Sfintii Apostoli (AG-II-m-A-13710.01), Ruinele Chiliilor rupestre (AG-II-m-A-13710.02), masivul Stanca Schitului (AG-II-m-A-13710.03), cimitirul schitului (AG-II-m-A-13710.04), Biserica de lemn-clopotnita (AG-II-m-A-13710.04) si o cruce de piatra 1790 (AG-IV-m-A-13964) pe strada Manastirii la nr.86

ZCP nr.13 (plansa SIG 10h)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada principala Voicu Corvin (drum national) densitatea acestor case este mult mai mare, ceea ce confirma vatra satului Corbi pe aceasta artera.

ZCP nr.14 (plansa SIG 10d)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbi. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada principala Voicu Corvin (drum national) densitatea acestor case este mult mai mare, ceea ce confirma vatra satului Corbi pe aceasta artera.

ZCP nr.15 (plansa SIG 10i)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca drum de acces spre comuna Poenarei. Sunt zone de protectie si propuneri de clasare pentru monumente cu valoare memoriale, de tip troita sau cruci de piatra cu datari diverse. Fenomenul amplasarii crucilor de piatra si al troitelor, la intersectii, hotare, locuri care in memoria colectiva au reprezentativitate, este o datina pastrata si care se perpetueaza pentru intreaga zona a comunei Corbi.

ZCP nr.16 (plansa SIG 10i)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca drum de acces spre comuna Poenarei. Sunt zone de protectie si propuneri de clasare pentru monumente cu valoare memoriale, de tip troita sau cruci de piatra cu datari diverse. Fenomenul amplasarii crucilor de piatra si al troitelor, la intersectii, hotare, locuri care in memoria colectiva au reprezentativitate, este o datina pastrata si care se perpetueaza pentru intreaga zona a comunei Corbi.
- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Cruce de Piatra 1660-1673 (AG-IV-m-A-13987)

ZCP nr.17 (plansa SIG 10j)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca drum de acces in comuna Poenarei. Sunt zone de protectie si propuneri de clasare pentru monumente cu valoare memoriale, de tip troita sau cruci de piatra cu datari diverse. Fenomenul amplasarii crucilor de piatra si al troitelor, la intersectii, hotare, locuri care in memoria colectiva au reprezentativitate, este o datina pastrata si care se perpetueaza pentru intreaga zona a comunei Corbi.

ZCP nr.18 (plansa SIG 10i)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca drum de acces in comuna Poenarei. Sunt zone de protectie si propuneri de clasare pentru monumente cu valoare memoriale, de tip troita sau cruci de piatra cu datari diverse. Fenomenul amplasarii crucilor de piatra si al troitelor, la intersectii, hotare, locuri care in memoria colectiva au reprezentativitate, este o datina pastrata si care se perpetueaza pentru intreaga zona a comunei Corbi.

ZCP nr.19 (plansa SIG 10j)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca drum de acces in comuna Poenarei. Sunt zone de protectie si propuneri de clasare pentru monumente cu valoare memoriale, de tip troita sau cruci de piatra cu datari diverse. Fenomenul amplasarii crucilor de piatra si al troitelor, la intersectii, hotare, locuri care in

memoria colectiva au reprezentativitate, este o datina pastrata si care se perpetueaza pentru intreaga zona a comunei Corbi.

- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Cruce de Piatra 1660-1673 (AG-IV-m-A-13986)

ZCP nr.20 Ansamblul Bisericii Poenarei (plansa SIG 10k)

- Zona poate fi considerata cea mai valoroasa din satul Poenarei. Reprezinta zona de protectie minimala a Casei Ghe. Popescu si a bisercii Sf. Gheorghe, Nicolae, Paraschiva. Acesta zona este centrul satesc al comunei Poenarei.
- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Casa Gheorghe Popescu (AG-II-m-B-13767) si Cruce de Piatra (AG-IV-m-A-13988)

ZCP nr.21 (plansa SIG 10k)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Poenarei. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti izolate, de buna calitate arhitecturala. Pericolul rezida din depopularea acestui sat si din faptul ca apar modificari arhitecturale rezultate in urma unor reparatii de calitate redusa.

ZCP nr.22 (plansa SIG 10l)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Poenarei, zona de protectie minimala a casei Preot Constantinescu. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti izolate, de buna calitate arhitecturala. Pericolul rezida din depopularea acestui sat si din faptul ca apar modificari arhitecturale rezultate in urma unor reparatii de calitate redusa.
- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Casa Preot Constantinescu (AG-II-m-B-13766)

ZCP nr.23 Ansamblul Bisericii parohiei Corbisorii «Nastera Maicii Domnului» (plansa SIG 10m)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbisorii. Biserica este construita in sec.XIX pe locul unor biserici anterioare datand din sec.XVIII. Ansamblul propus va cuprinde cimitirul si clopotnita precum si o gospodarie taranasca de pe strada Ruginei la nr.4.

ZCP nr.24 (plansa SIG 10n)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbisorii. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte

taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada principala Negru Voda (drum national) densitatea acestor case este mult mai mare, ceea ce confirma vatra satului Corbisorii pe acesta artera.

ZCP nr.25 (plansa SIG 10n)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbisorii. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada principala Negru Voda (drum national) densitatea acestor case este mult mai mare, ceea ce confirma vatra satului Corbisorii pe acesta artera.

ZCP nr.26 (plansa SIG 10n)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca zona bine construita a satului Corbisorii. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada principala Negru Voda (drum national) densitatea acestor case este mult mai mare, ceea ce confirma vatra satului Corbisorii pe acesta artera.

ZCP nr.27 (plansa SIG 10o)

- Zona este prezenta cu o dezvoltare de sec.XX cu locuinte mari, tip conace de buna calitate arhitecturala dezvoltate pe artera principala Radu cel Mare (drum national) a satului Stanesti.

ZCP nr.28 Ansamblul Bisericii «Sfanta Treime» Stanesti (plansa SIG 10p)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca unul din nucleeele bine construite ale satului Stanesti zona de protectie minimala a Bisericii Sfanta Treime si a Conacului Victor Martoiu. Biserica este construita in sec.XIX pe locul unor biserici anterioare datand din sec.XVIII. Ansamblul propus va cuprinde cimitirul si clopotnita, conacul Victor Martoiu din imediata apropiere, precum si doua locuinte mari, tip conace de buna calitate arhitecturala, dezvoltate pe artera principala Radu cel Mare (drum national) a satului Stanesti.
- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Biserica Sfanta Treime 1834 (AG-II-m-B-13791) Casa Victor Martoiu (AG-II-m-B-13794)

ZCP nr.29 (plansa SIG 10r)

- Zona este de protectie minimala a unor cladiri de importanta publica locala, clasate, precum Caminul cultural 1930, Scoala Primara 1930 si a unor locuinte mari, tip conace de buna calitate arhitecturala, dezvoltate pe artera principala Radu cel Mare (drum national) a satului Stanesti.

- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Caminul Cultural 1930 (AG-II-m-B-13793) Scoala Primara 1930 (AG-II-m-B-13792)

ZCP nr.30 (plansa SIG 10s)

- Zona este prezenta cu o dezvoltare de sec.XX cu locuinte mari, tip conace de buna calitate arhitecturala dezvoltate pe artera principala Radu cel Mare (drum national) a satului Stanesti.

ZCP nr.31 (plansa SIG 10r)

- Zona este dezvoltata in sec XIX in satul Stanesti si avem o prezenta de calitate a unor locuinte taranesti izolate. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealiniat si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.32 (plansa SIG 10s)

- Zona este dezvoltata in sec XIX in satul Stanesti si avem o prezenta de calitate a unor locuinte taranesti izolate. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealiniat si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.33 (plansa SIG 10t)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca unul din nucleele bine construite ale satului Stanesti. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada Paraesti densitatea acestor case este mare, ceea ce confirma vatra satului Stanesti pe acesta artera.

ZCP nr.34 (plansa SIG 10u)

- Zona este prezenta pe harta austriaca, 1789 ca fiind nucleul bine construit al satului Paraesti. Aceasta situatie se pastreaza si astazi prin prezenta unor locuinte taranesti de buna calitate arhitecturala. Pe strada Paraesti si Ureanu densitatea acestor case este mare, ceea ce confirma vatra satului Paraesti pe acesta artera.

ZCP nr.35 Ansamblul Bisericii «Sfintii Voievozi» Stanesti (plansa SIG 10v)

- Zona este dezvoltata in sec XIX ca unul din nucleele bine construite ale satului Stanesti zona de protectie minimala a Bisericii Sfintii Voievozi. Biserica este construita in sec.XIX. Ansamblul propus va cuprinde cimitirul si clopotnita.
- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Biserica Sfintii Voievozi 1816 (AG-II-m-B-13790)

ZCP nr.36 (plansa SIG 10x)

- Zona este dezvoltata in sec XIX in satul Stanesti si avem o prezenta de calitate a unor locuinte taranesti izolate, in cazul de fata este vorba de prima scoala a satului Stanesti ~1920. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealiniat si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.37 (plansa SIG 10x)

- Zona este dezvoltata in sec XIX in satul Stanesti si avem o prezenta de calitate a unor locuinte taranesti izolate. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealiniat si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.38 (plansa SIG 10u)

- Zona este dezvoltata in sec XIX in satul Paraesti si avem o prezenta de calitate a unor locuinte taranesti izolate. Totusi prin comparatie cu zonele de vatra a satelor interventiile destructurante evidente sunt insertia unor gospodarii noi cu case nealiniat si cu regimuri de inaltime variate din imediata vecinatate.

ZCP nr.39 (plansa SIG 10u)

- Zona este prezenta cu o dezvoltare de sec.XX cu locuinte mari, tip conace de buna calitate arhitecturala dezvoltate pe artera principala Radu cel Mare (drum national) a satului Stanesti.

ZCP nr.40 (plansa SIG 10v)

- Zona este dezvoltata in sec.XVIII-XIX si devine satul Poduri. Zona construita protejata face parte din zonele de protectie si propuneri de clasare pentru monumente cu valoare memoriale, de tip troita sau cruci de piatra cu datari diverse. Fenomenul amplasarii crucilor de piatra si al troitelor, la intersectii, hotare, locuri care in memoria colectiva au reprezentativitate, este o datina pastrata si care se perpetueaza pentru intreaga zona a comunei Corbi.
- Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Cruce de Piatra 1725 (AG-IV-m-A-14002)

e. piese scrise si desenate explicative

vezi plansa nr. ZA1

4. Zonele construite protejate din teritoriul administrativ

a. Listare dupa tip si grad de protectie

Lista Monumentelor Istorice a comunei Corbi aprobata in 2004 este anexata mai jos. Aceasta lista a primit erori in cadrul redactarii ei pe care le-am subliniat intr-o lista corectata anexata si ea studiului de fata. Aceste erori sunt evidente si datorita explicatiei date chiar in cadrul listei, ca s-au folosit «delimitarile si elementele clasate din cadrul PUG aprobat». Printr-o simpla confruntare a acestor documentatii s-au putut determina erorile.

LISTA MONUMENTELOR ISTORICE 2004 Comuna Corbi, jud. Arges cf. Ordinului **nr. 2314/8 iulie 2004 al Ministrului Culturii si Cultelor sii publicat in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, an 172 (XVI), Nr. 646 bis din 16 iulie 2004.**

Nr. crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
13	AG-I-s-A-13361	Asezare	sat Corbisori comuna Corbi	“Coasta Frumoasa – Carstenesti” la 400m N de sat Corbisori si 500m E de raul Doamnei	sec.XV – Epoca medievala
419	AG-II-m-B-13605	Biserica „Sf. Treime“	sat Corbi comuna Corbi	Str. Voicu Corvin 282	1830
592	AG-II-a-A-13710	Ansamblul Schitul rupestru “Sf.Apostoli” – Jgeaburi	sat Jgeaburi comuna Corbi	Str. Manastirii nr.110	Sec.XIV-XV, ref.1512, sec.XVIII, 1814
593	AG-II-m-A- 13710.01	Biserica rupestra “Sf.Apostoli”	sat Jgeaburi comuna Corbi	Str. Manastirii nr.110	Sec.XIV-XV, ref.1512, sec.XVIII, 1814
594	AG-II-m-A- 13710.02	Ruinele chiliilor rupestre	sat Jgeaburi comuna Corbi	Str. Manastirii nr.110	Sec.XIV-XV, ref.1512, sec.XVIII, 1814
595	AG-II-m-A- 13710.03	Stanca schitului “Sf.Apostoli” – Jgeaburi	sat Jgeaburi comuna Corbi	Str. Manastirii nr.110	-
596	AG-II-m-A- 13710.04	Bisericuta de lemn	sat Jgeaburi comuna Corbi	Str. Manastirii nr.110	Sec.XIX
677	AG-II-m-B-13767	Casa Gheorghe Popescu	sat Poenarei comuna Corbi	Str. Invatator Popescu nr.1	1934

678	AG-II-m-B-13766	Casa preot Ion Constantinescu	sat Poenarei comuna Corbi	Str. Preot Constantinescu nr.38	1928
714	AG-II-m-B-13791	Biserica "Sf.Treime"	sat Stanesti comuna Corbi	Str. Radu cel Mare nr.42	1834
715	AG-II-m-B-13794	Casa dr. Victor Martoiu	sat Stanesti comuna Corbi	Str. Radu cel Mare nr.44	Inc. Sec.XX
716	AG-II-m-B-13793	Caminul cultural	sat Stanesti comuna Corbi	Str. Radu cel Mare nr.84	1930
717	AG-II-m-B-13792	Scoala primara	sat Stanesti comuna Corbi	Str. Radu cel Mare nr.92	1930
718	AG-II-m-B-13790	Biserica „Sf. Voievozi” - Paraesti	sat Stanesti comuna Corbi	Str. Sf. Voievozi nr.13	1816
962	AG-IV-m-A-13710.04	Cimitir	sat Jgeaburi comuna Corbi	Str. Manastirii nr.110	sec.XIV-XV
963	AG-IV-m-A-13964	Cruce de piatra	sat Jgeaburi comuna Corbi	Str. Manastirii nr.110, la N de schitul „Sf. Apostoli, (nr.110)	1790
985	AG-IV-m-A-13986	Cruce de piatra	sat Poenarei comuna Corbi	Str. Paunescu David lt. La V de casa Ion Mitulescu (nr.76), «In Deal la Cruce»	1660-1673
986	AG-IV-m-A-13987	Cruce de piatra	sat Poenarei comuna Corbi	Str. Poienareanu Iosif, la troita Nanu	1660-1673
987	AG-IV-m-A-13988	Cruce de piatra	sat Poenarei comuna Corbi	Str. Poienareanu Iosif, la extermitatea S a localitatii	1776
1001	AG-IV-m-A-14003	Cruce de piatra	sat Stanesti comuna Corbi	Str. Radu cel Mare, langa casa Fl. Straulan (nr.120), la ramificatia spre Slanic	1802
1002	AG-IV-m-A-14002	Cruce de piatra	sat Stanesti comuna Corbi	Str. Unirii, in fata casei lui Gh. Vitan (nr.14), Poduri	1725

ERATA LA:

LISTA MONUMENTELOR ISTORICE 2004 Comuna Corbi

J40/10553/1998

CUI:11229060

Nr. crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
<i>* Biserica este de fapt clopotnita bisericii rupestre «Sfintii Apostoli» de la «Corbii de Piatra»</i>					
596	AG-II-m-A-13710.04	Biserica de lemn	sat Jgeaburi comuna Corbi	Str. Manastirii nr.110	Sec.XIX
<i>* In cimitir se afla, vizibil, 6 cruci de piatra.</i>					
962	AG-IV-m-A-13710.04	Cimitir cu 6 cruci de piatra vizibile	sat Jgeaburi comuna Corbi	Str. Manastirii nr.110	sec.XIV-XV
<i>* Crucea datata cu leat 7298 de la facerea lumii, adica 1790 este situata pe str. Manastirii in dreptul numarului 86, in fata Stancii lui Zdrelea, la nord de fostul Schit «Corbii de Piatra»</i>					
963	AG-IV-m-A-13964	Cruce de piatra	sat Jgeaburi comuna Corbi	In dreptul Str. Manastirii nr.86, la N de biserica „Sfintii Apostoli», (nr.110)	1790

b. Bilant teritorial

SUPRAFATA UNITATII ADMINISTRATIV TERITORIALE

57252222 mp ~ 55,25 kmp

SUPRAFATA TERENULUI INTRAVILAN

5725856 mp ~ 5,73 kmp

SUPRAFATA ZONEI ISTORICE DE REFERINTA I

873937 mp ~ 0,87 kmp

SUPRAFATA ZONEI ISTORICE DE REFERINTA II

840945 mp ~ 0,84 kmp

SUPRAFATA ZONEI ISTORICE DE REFERINTA III

1779749 mp ~ 1,78 kmp

SUPRAFATA ZONELOR ISTORICE PROTEJATE CONFORM LMI 2004
30063 mp ~ 0,03 kmp

SUPAFATA ZONE CONSTRUITE PROTEJATE

963884 mp ~ 0,96 kmp

Acesta insemna cca 16% din suprafata din suprafata intravilanului actual al comunei Corbi.

c. Schema de evidentierea zonelor construite protejate (limite, tipuri)

Vezi plansa nr.SIG 09a/b/c/d/f

d. Propuneri de includere a unor imobile in Lista monumentelor istorice precum si a unor ansambluri si situri urbane

ZCP nr.1 (plansa SIG 10a)

Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.120

ZCP nr.2 (plansa SIG 10a)

Casa cu pravalie sec.XX str. Voicu Corvin nr.134

ZCP nr.3 (plansa SIG 10b)

Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.95

Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.180

Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.184

Casa sec.XX str. Mogoestilor nr.10

ZCP nr.4 (plansa SIG 10c)

Casa sec.XIX str. Carstocilor nr.13

ZCP nr.5 (plansa SIG 10c)

Casa sec.XIX str. Voicu Corvin nr.222

Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.228

Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.163

ZCP nr.6 (plansa SIG 10d)

Casa si anexa Dumitru Turculetu sec.XIX str. Voicu Corvin nr.199

ZCP nr.7 (plansa SIG 10d)

Casa sec.XIX str. Invatator Ion Ilinescu nr.27

Casa sec.XX str. Invatator Ion Ilinescu nr.3

ZCP nr.8 Ansamblul Sfanta Treime Corbi(plansa SIG 10e)

Casa cu pravalie sec.XX str. Voicu Corvin nr.256

Ansamblul urban «A – Sfanta Treime» cuprinzand Cladirea clasata a Bisericii Sfanta Treime, biserica noua Sfanta Treime, incinta cu cimitir de la adresa str. Voicu Corvin nr.282

Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Biserica Sfanta Treime 1830 (AG-II-m-B-13605)

ZCP nr.9 (plansa SIG 10e)

Casa sec.XIX str. Naum Ramniceanu nr.12

Casa sec.XIX str. Naum Ramniceanu nr.14

ZCP nr.10 (plansa SIG 10f)

Casa sec.XIX str. Alexandria nr.12

ZCP nr.11 Ansamblul Bisericii parohiei Alexandria «Nastera Maicii Domnului si Sfantul Ioan Botezatorul» (plansa SIG 10f)

Ansamblul urban «B – Nastera Maicii Domnului si Sfantul Ioan Botezatorul» cuprinzand Cladirea Bisericii Nastera Maicii Domnului si Sfantul Ioan Botezatorul, incinta cu cimitir si clopotnita de la adresa str. Alexandria nr.26

ZCP nr.12 Ansamblul Schitul Corbi de Piatra (plansa SIG 10g)

Casa sec.XIX str. Manastirii nr.84

Stanca lui Zdrelea str. Manastirii nr.86

Casa sec.XIX str. Manastirii nr.106

Cruce de piatra 1700 str. Manastirii nr.110 (in cadrul Schitului Corbii de Piatra)

6 cruci de piatra nedatate str. Manastirii nr.110 (in cadrul Schitului Corbii de Piatra, in cimitir)

Casa Uca sec.XIX str. Manastirii nr.114

Cruce de piatra din Muchia Marianeii nedatat situat pe Drumul Matasii

Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Ansamblul Biserica rupestra Sf. Apostoli – Jgheaburi (AG-II-a-A-13710) Str. Manastirii nr.10 cuprinzand Biserica rupestra Sfintii Apostoli (AG-II-m-A-13710.01), Ruinele Chiliilor rupestre (AG-II-m-A-13710.02), masivul Stanca Schitului (AG-II-m-A-13710.03), cimitirul schitului (AG-II-m-A-13710.04), Biserica de lemn-clopotnita (AG-II-m-A-13710.04) si o cruce de piatra 1790 (AG-IV-m-A-13964) pe strada Manastirii la nr.86

ZCP nr.13 (plansa SIG 10h)

Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.300

- Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.306
Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.318
Casa sec.XX str. Dispensarului nr.20
ZCP nr.14 (plansa SIG 10d)
Casa sec.XX str. Voicu Corvin nr.340
***
Troita 1880 str. Voicu Corvin nr.368
Chiliile din Muchea Mare in vestul satului Corbi la 500m nord de Drumul
Carului si cca 1km de drumul national
Scaunele din Muchea Mare in vestul satului Corbi la 500m nord de Drumul
Carului si cca 1km de drumul national
Cruce de piatra pe Drumul Carului la cca 1 km din drumul national
Piatra Doamnei in N-V satului Corbi, pe malul drept al Raului
Doamnei
***
ZCP nr.15 (plansa SIG 10i)
Troita de lemn Liliana Nanu 1939 str. Iosif Poenaru f.n.
ZCP nr.16 (plansa SIG 10i)
Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Cruce de Piatra 1660-1673 (AG-
IV-m-A-13987) pe drumul de acces in Poenarei, Iosif Poenaru
ZCP nr.17 (plansa SIG 10j)
Troita si Cruce de Piatra str. Lt. David Paunescu f.n
ZCP nr.18 (plansa SIG 10i)
Troita si Cruce de Piatra str. Lt. David Paunescu f.n
ZCP nr.19 (plansa SIG 10j)
Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Cruce de Piatra 1660-1673 (AG-
IV-m-A-13986) pe drumul de vest la iesirea din Poenarei, pe strada Lt. David
Paunescu f.n
ZCP nr.20 Ansamblul Bisericii Poenarei (plansa SIG 10k)

Ansamblul urban «C – Biserica Sfintii Nicolae, Gheorghe si Paraschiva» cuprinzand Cladirea Bisericii, incinta cu cimitir si clopotnita de la adresa str. Invatator Popescu nr.2

Ansamblul monumentelor dedicate eroilor Primului razboi Mondial 1914-1918 de la adresa str. Invatator Popescu nr.3

Cruce de Piatra nedatat str. Invatator Popescu nr.9

Casa XIX str. Invatator Popescu nr.15

Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Casa Gheorghe Popescu (AG-II-m-B-13767) si Cruce de Piatra (AG-IV-m-A-13988)

ZCP nr.21 (plansa SIG 10k)

Casa Mailat 1938 str. Invatator Popescu nr.24

ZCP nr.22 (plansa SIG 10l)

Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Casa Preot Constantinescu (AG-II-m-B-13766)

ZCP nr.23 Ansamblul Bisericii parohiei Corbisorii «Nastera Maicii Domnului» (plansa SIG 10m)

Ansamblul urban «D – Biserica Nasterea Maicii Domnului» cuprinzand Cladirea Bisericii, incinta cu cimitir si clopotnita de la adresa str. Ruginei nr.1

Casa si anexa XX str. Ruginei nr.4

ZCP nr.24 (plansa SIG 10n)

Scoala XX str. Negru Voda nr.62

Monumentul Eroilor 1916-191 str. Negru Voda nr.62

ZCP nr.25 (plansa SIG 10n)

Casa Sorescu 1937 str. Negru Voda nr.70

ZCP nr.26 (plansa SIG 10n)

Casa XX str. Negru Voda nr.102

ZCP nr.27 (plansa SIG 10o)

Casa Gheorghe Martoiu XXI str. Radu cel Mare nr.14

Ansamblu de 2 case XX str. Radu cel Mare nr.16

ZCP nr.28 Ansamblul Bisericii «Sfanta Treime» Stanesti (plansa SIG 10p)

Ansamblul urban «E – Biserica Sfanta Treime Stanesti» cuprinzand Cladirea Bisericii Sfanta Treime clasata, incinta cu cimitir si monumentul funerar Ion Graur ~1880 de la adresa str. Radu cel Mare nr.42

Monumentul Funerar Ion Graur str. Radu cel Mare nr.42

Casa Nicolae Hera XX str. Radu cel Mare nr.50

- Casa XX str. Radu cel Mare nr.54
Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Biserica Sfanta Treime 1834 (AG-II-m-B-13791) Casa Victor Martoiu (AG-II-m-B-13794)
ZCP nr.29 (plansa SIG 10r)
Casa Comandasu XXI str. Radu cel Mare nr.101
Casa XXI str. Radu cel Mare nr.88
Casa Constantin Crinu XXI str. Radu cel Mare nr.94
Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Caminul Cultural 1930 (AG-II-m-B-13793) Scoala Primara 1930 (AG-II-m-B-13792)
ZCP nr.30 (plansa SIG 10s)
Casa XX str. Radu cel Mare nr.132
ZCP nr.31 (plansa SIG 10r)
Casa XX str. Erou Mihai Ungureanu nr.47
ZCP nr.32 (plansa SIG 10s)
Casa XX str. Erou Mihai Ungureanu nr.22
ZCP nr.33 (plansa SIG 10t)
Casa XXI str. Paraesti nr.3
Casa si anexa XX str. Paraesti nr.22
Casa XXI str. Paraesti nr.26
Casa XX str. Paraesti nr.21
Casa XX str. Paraesti nr.29
Cruce de Piatra nedatat str. Paraesti nr.29 intersectie cu Ureanu
ZCP nr.34 (plansa SIG 10u)
Casa XX str. Paraesti nr.51
Casa si anexa XX str. Paraesti nr.62
Casa XX str. Ureanu nr.30
Casa XX str. Ureanu nr.22b
Casa Moisesti XIX str. Ureanu nr.22a
Cruce de Piatra str. Ureanu nr.32
ZCP nr.35 Ansamblul Bisericii «Sfintii Voievozi» Stanesti (plansa SIG 10v)
Ansamblul urban «F – Biserica Sfintii Voievozi» cuprinzand Cladirea Bisericii Sfintii Voievozi clasata, incinta cu cimitir de la adresa str. Sfintii Voievozi nr.13
Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Biserica Sfintii Voievozi 1816 (AG-II-m-B-13790)

ZCP nr.36 (plansa SIG 10x)

Gradinita XX

str. Paraesti nr.82

ZCP nr.37 (plansa SIG 10x)

Casa si doua anexa XX

str. Paraesti nr.69

ZCP nr.38 (plansa SIG 10u)

Casa XIX

str. Ureanu nr.38

Cruce de Piatra

str. Ureanu nr.38

ZCP nr.39 (plansa SIG 10u)

Casa XX

str. Radu cel Mare nr.190

ZCP nr.40 (plansa SIG 10v)

Troita XX

str. Unirii nr.20

Cuprinde urmatoarele obiective clasate in LMI 2004: Cruce de Piatra 1725 (AG-IV-m-A-14002)

e. Elemente de gestiune si reglementare care decurg din SIG (obligativitatea elaborarii unuia sau mai multor PUZ pentru perimetrele protejate; conditii administrative si tehnice speciale pentru construire in perimetrul protejat)

Prin Regulamentele de interventie elaborate (vezi vol.IV) se precizeaza specific pentru fiecare Zona Construita Protejata, zonele pentru care trebuie elaborate PUZ-uri, care sa reglementeze conditii personalizate.

Pentru fiecare Zona Construita Protejata s-a elaborat cate un Regulament de interventie specific. (vezi vol.IV)

f. Proceduri administrative care decurg din legislatia in vigoare (avize prealabile autorizarii construirii sau desfiintarii si elaborarii de documentatii de tip PUD, PUZ)

- in vederea autorizarii cladirilor noi si a interventiilor asupra cladirilor existente sunt necesare studii de insertie, fotomontaje sau machete
- **autorizarea lucrarilor de construite se va face in conditiile respectarii prezentului regulament in toata zona protejata. Pentru interventii la monumentele clasate in L.M.I., constructiile aflate in procedura de clasare pentru a fi incluse in L.M.I., sau pentru lucrari pe parcele aflate in zona de protectie a monumentelor marcata**

distinct in anexa la REGULAMENT, prin Certificatul de urbanism se va solicita avizul Directiei de Cultura, Culte si Patrimoniu Cultural National

- derogari de la prezentul regulament se pot face doar in cazul elaborarii unui Plan Urbanistic de Zona Protejata conform metodologiei aprobate prin Ordin 562/20.10.2003
- pentru interventii in spatiul public (mobilier urban, pavimente, vegetatie, etc.), neincluse in acest regulament, se vor intocmi proiecte ce vor fi avizate conform legii

5. Potentialul de dezvoltare a zonelor construite protejate (operatiuni de reabilitare a fondului construit existent, interventii noi permise in tesutul urban preexistent, metode de incurajare a construirii de catre APL)

Pentru protectia si dezvoltarea durabila a zonelor construite protejate la nivelul comunei Corbi, Administratia Publica Locala este un prim actor in masura sa opereze strategic si sustinut pe tesutul urban. Cooperarea intre Primaria comunei si Consiliul Judetean presupune dezvoltarea unor programe care sa sprijine dezvoltarea economica si sociala echilibrata a zonelor protejate de pe teritoriul orasului. Aceste programe vor trebui sa fie corespunzatoare nevoilor si resurselor specifice fiecarei zone sau grup de zone construite protejate in parte prin concentrarea proiectelor si programelor asupra polilor urbani de interes ai fiecarei zone in parte, prin descoperirea altor poli urbani de interes, nestructurati la nivelul constiintei comunitare, prin modernizarea conditiilor infrastructurale si prin imbunatatirea mediului de afaceri specific, adecvat si suportabil de fiecare zona protejata in parte, referindu-ne aici specific nu numai la calitatea acestui mediu dar si la tipurile de activitate sustinute de mediul de afaceri.

Prin aceste programe operate si sustinute de Administratia Publica Locala, obiectivele principale urmarite trebuie sa fie cresterea rolului economic si social al acestor zone construite protejate prin adoptarea unei abordari multilaterale in vederea stimulării dezvoltării echilibrate, de asemenea cresterea calitatii infrastructurii urbane si sociale, cresterea competitivitatii zonelor ca locatii pentru afaceri sustenabile in fondul construit existent si nu in ultimul rand crestera contributiei activitatilor recreative si culturale pentru locuitorii comunei si pentru turism.

Comuna Corbi are in aceste zone construite protejate, nuclee de interes care ii pot permite sa-si valorifice resursele specifice tocmai pe baza nevoilor locale si a potentialului local, iar diversitatea cailor de dezvoltare durabila poate avea loc pe baza istoriei resurselor si punctelor forte a orasului.

Administratia publica poate conduce programe proprii de dezvoltare urbana sau in parteneriat cu diverse organisme si institutii agrementate pentru acest tip de interventii precum Directiile regionale de dezvoltare sau Ministerul dezvoltarii si Lucrarilor Publice desemnat ca Autoritate de Management pentru Programele Operationale Regionale, ceea ce implica intocmirea unor documentatii determinate pe proiecte pentru obtinere de finantari.

« Scopul POR este sa sprijine, pe cat posibil, o crestere echilibrata a tuturor zonelor tarii, nu atat prin redistribuirea resurselor publice, cat mai ales prin asigurarea, ca toate zonele sa aiba un nivel minim de infrastructura de afaceri, sociala si capital uman, care sa permita cresterea economica. In acest sens, trebuie sa se asigure ca exista preconditionii adecvate si ca nu s-au creat prin anumite mecanisme care se intareasc unele pe altele (politica fiscala si piata muncii) pericole de subdezvoltare. Este evident ca POR nu poate singur sa impulsioneze dezvoltarea regionala, nici sa joace rol de echilibrare daca actioneaza izolat de interventiile structurale in domeniul transportului, competitivitatii economice, mediului, dezvoltarii rurale si a resurselor umane, care sunt incluse an alte programe operationale si care constituie intr-un fel preconditionii pentru succesul Programului Operational Regional. POR isi propune sa sprijine acest proces de crestere distribuita geografic, dandu-i o dimensiune locala mai pregnantă, si permitand diferitelor zone ale tarii sa-si valorifice resursele specifice pe baza nevoilor locale si a potentialului local, iar diversitatea cailor de dezvoltare a diferitelor zone ale tarii poate avea loc pe baza propriei lor istorii a resurselor si a punctelor lor forte. Cu alte cuvinte, POR va sprijini dezvoltarea locala pe o abordare de jos an sus complementara cu abordarea dezvoltarii structurale national sectoriale de sus an jos prevazuta an majoritatea Programelor Operationale. POR va sprijini, de asemenea, interventiile locale in zonele cu un nivel ridicat de crestere, pentru a face fata problemelor generate de crestere cum ar fi congestionarea, pentru a evita anumite situatii de decuplare de la dezvoltarea economica la scara mica si de a asigura durabilitatea cresterii, prin sprijinirea interventiilor strategice pe termen lung.

Modalitatea de interventie prin POR se articuleaza pe mai multe etape pentru a lua in mod real in considerare capacitatea limitata de programare si planificarea de la nivel local si experienta dobandita in anii de constructie institutionala in domeniu, realizata cu sprijin UE. Alocarile financiare orientative sunt realizate la nivel regional, pe baza gradului de dezvoltare locala, dandu-se prioritate regiunilor subdezvoltate, printr-un mecanism de alocare financiara invers proportional cu marimea PIB/locuitor, ajustat cu densitatea populatiei, astfel incat Regiunile mai putin dezvoltate primesc proportional, alocari financiare mai mari in cadrul axelor prioritare agreate la nivel national si in concordanta cu strategiile de dezvoltare agreate la nivel regional de catre autoritatile locale prin Consiliile de Dezvoltare Regionala. Aceste fonduri vor fi utilizate pentru finantarea unor proiecte cu impact major asupra dezvoltarii locale, si care vor stimula cresterea: reabilitarea si modernizarea infrastructurii locale de transport pentru a ambunatatii accesibilitatea, infrastructura educationala si de sanatate, pentru a asigura formarea capitalului uman si populatie sanatoasa, intarirea structurilor de sprijinire a afacerilor (parcuri industriale, logistice, de afaceri etc) pentru atragerea investitorilor, sprijinirea crearii de microantreprinderi, pentru a permite pietei locale sa atinga o masa critica de auto-sustinere, valorificarea potentialului turistic local, a patrimoniului cultural si natural, prin sprijinirea dezvoltarii infrastructurii turistice si a initiativelor antreprenoriale in acest domeniu si, de asemenea, masuri specifice pentru sprijinirea centrelor urbane, pentru a actiona ca o retea de motoare de crestere si pentru a stimula oportunitatile de dezvoltare in arealele invecinate, contribuind astfel la crearea de legaturi economice regionale, care lipsesc an prezent an majoritatea regiunilor Romaniei. »

Principalele caracteristici ale POR, care il individualizeaza de celelalte Programe Operationale, sunt:

- Are o dimensiune locala evidenta, in abordarea problemelor socio-economice din punct de vedere local si valorificarea resurselor si oportunitatilor locale;
- Da prioritate regiunilor relativ ramase in urma si mai putin dezvoltate, pentru a le asigura un set minim de preconditii de crestere, neavand, in sine, un scop redistributiv;
- Domeniile de interventie ale POR sunt complementare domeniilor de interventie ale celorlalte Programe Operationale, si se asteapta sa opereze in sinergie cu acestea;

- Promoveaza o abordare de jos in sus a dezvoltarii economice;
- Ia in considerare gradul scazut al capacitatii de planificare si programare din tara si prevede, in linii mari, axe prioritare tematice la nivel national, si anume:

Axa 1 – Sprijinirea dezvoltarii durabile a oraselor – potentiali poli de crestere

Axa 2 – Ambunatatirea infrastructurii regionale si locale de transport

Axa 3 – Ambunatatirea infrastructurii sociale

Axa 4 – Consolidarea mediului de afaceri regional si local

Axa 5 – Dezvoltarea durabila si promovarea turismului

Axa 6 – Asistenta tehnica

In acest sens directiile pe care se pot axa diverse proiecte de interventie pe tesutul urban istoric menite sa imbunatateasca conditiile de viata si mediul de afaceri si care pot participa ca documentatii pentru finantari pot fi:

- planuri de interventie unitara cu scopuri determinate care sa ajute la mentinerea fondului istoric si a cadrului istoric (pe diverse imobile sau grupe de imobile clasate sau propuse) ;
- programe locale educationale la nivelul scolar de introducere in istoria urbei prin cursuri optionale si excursii ghidate pe trasee culturale ;
- realizarea unor proiecte conexe – realizarea unor proiecte peisagistice care sa tina cont de parcelarul istoric cu plantatiile aferente (v. gradini) si de vegetatia de calitate existenta din zona (refacerea formala a gradinilor si sugerarea contextului istoric al cladirilor prin mobilier urban si vegetatie) ;
- puz-uri de interventie unitara pe zonele centrale care sa o transforme in pol urban cu stabilirea de trasee pietonale, cu conexiuni la trama verde, la circulatia publica (transport) etc, cu stabilirea unor zone pentru manifestatiile publice – zone de centrale de mare interes in transformare de poli urbani ;
- apelarea la suprapunerile de planuri vechi ale orasului pentru stabilirea unor directii de dezvoltare in cadrul PUZrilor istorice – zone destructurate care pot face apel la tesutul istoric.

intocmit,
Arh. Anca Elena Multescu

verificat,
Arh. Alexandru Multescu
Dr. Arh. Andrei Barbu Multescu